

Velja po pošti:
za celo leto naprej... 24—
za en mesec... 2—
za Nemčijo celoletno... 24—
za ostalo inozemstvo... 25—
V Ljubljani na doma:
za celo leto naprej... 24—
za en mesec... 2—
V upravi prejemajo mesečno... 180
Sobotna izdaja:
za celo leto... 7—
za Nemčijo celoletno... 2—
za ostalo inozemstvo...

SLOVENE

Inserati:
Enostolpna poltivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje) po 30 v
za dva in večkrat... 25—
pri večjih naprednih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
Enostolpna poltivrsta po 60 v
Izbija vsak dan izvenemil nedelje in praznike ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vzorni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Kopirali se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Svetovni položaj.

Kdor noče oči namenoma zapirati, mora videti, da so vsi narodi vojskujočih se držav prešinjani velikega poželenja po miru. Žalibog se nekatere vlade temu stremljenju upirajo. Ni dvoma, da bo ljudstvo ob svojem času z njimi obračunalo.

Med vsemi vladami, ki se nagibajo k miru, zavzema danes najodličnejše in prvo mesto vlada cesarja Karla. Naš cesar dela z vsemi silami za svetovni mir in in uporablja v to vsako možnost, ki se mu nudi. Znan je danes na celim svetu kot mirovni vladar. Še celo listi sovražnih nam držav to odkrito priznavajo.

Naš minister tujinških zadev, grof Czernin deluje popolnoma v zmislu svojega vladarja. V tem zmislu je že pred meseci sprejel formulo ruskega naroda, da naj se sklone mir brez aneksij in brez odškodnin ter na tej podlagi zasigura mirni razvoj narodov.

Pred kratkim je sledila podobna izjava nemške vlade. Želeli bi, da bi bila ta izjava izšla takrat, ko je prišla izjava našega zunanjega ministra. Prešli so med tem dragoceni meseci! Zdi se nam, da se nemška vlada ne more otrestiti raznih fantazij, ki netijo ogenj, ko je treba gasiti. V mislih imamo elemente okoli Rewentlowa, ki še danes sanjajo o »nemškem miru«, t. j. o miru z aneksijami in odškodninami v prilog Nemčije. To stališče je že zato vse obsodbe vredno, ker nam prinese vsak teden vojske višjih izgub na narodnem življenju in premoženju, kot jih zamore odvažati katerakoli odškodnina v zemlji ali denarju.

Skraini čas je, da vsi merodajni faktorji trezno presojujejo položaj. To velja ravnotako za sovražne vlade, kakor za Dunaj in Berlin. Kakor vse kaže, grof Czernin pravilno presoja svetovni položaj. To nas veseli. Dunaj je v ospredju mirovne akcije. To je velika zasluga našega mladega cesarja. —č.

Iz mirovne razprave v državnem zboru.

Katoličani za mir.

Katoliško narodni čeh dr. Hruban, vodja moravsko-češke katoliško-narodne stranke, se pridružuje zahtevi po miru. Pravo je zadel, ko je v proračunski razpravi dejal, da je najvažnejše delo parlamenta, na katero narodi najbolj koprneče čakajo, je delo za pripravo miru. Poglavitna vestna dolžnost ne le katoličana, marveč tudi ljudskega zastopnika, je delo za sko-

rajšnji in trajni mir. (Živahno odobravanje.) Kakor je dejal papež Benedikt XV. v svoji poslanici koncem prvega leta vojske, treba je v silne plamene sovraštva uliti hladila. To pa more le najživejše udejstvovanje prave humanitete, prave in resnične ljubezni do bližnjega.

V tem smislu je katoliška narodna stranka že meseca februarja poslala svoje zastopnike k mirovni konferenci v Curihi. Smatra pa tudi za svojo politično dolžnost, danes na tem mestu zahtevati jasnosti, če vlada vse stori, da pospešuje mir. Želja po miru je izražena v prestolnem govoru, a tudi v ljudski duši. Vlada naj sluša ljudski glas, potem ne bo prepozno. (Pritrjevanje pri Slovanih.)

Parlamentarna zveza duhovnikov dviga svoj glas po miru, da se bo zbornica mogla popolnoma posvetiti socialnim reformam in postaviti svoje moči v službo vsega, kar človeštvo osrečuje in plemeniti. Poslanci-duhovniki so zastopniki krščanske vere, ki je vera ljubezni in miru in morajo si prizadevati, da se uresniči mirovna prizadevanja papeževa. (Odobravanje.) Hočejo, da se mirovna akcija cesarjeva uresniči in najbolj goreče kopnenje narodov dobi zadoščenje. Želja po miru je splošna in le oni niso za mir, ki jim je lastni dobiček več kot javni blagor in ki preko trupel drugih hočejo doseči svoj smoter. Če tudi ni dvomiti nad zadovoljnostjo za nadaljne žrtve, vendar je treba vse storiti, da se napravi konec klanju ljudi. Ali naj res vse odločita le kri in meč, in to v času, ko smo bili mnenja, da le kultura osrečuje ljudi? V imenu človečanstva in humanitete rotim vlado, naj stori vse, da nam privede mir. (Živahno odobravanje.) Dvigamo svoje poglede k onim, ki odločujejo o miru in vojski, naj ne preslišijo prošnje mater in otrok v tem izsradalnem boju. Vlada naj vse stori, da nam pomore do častnega, a ne oboroženega miru. Vse kar nas druži, hočemo pospeševati in se ogibati, kar nas loči. V plemenitem tekmovanju so avstrijski narodi veliko žrtvovali. Naj se jim prizna in dovoli razvoj, ki jim gre. Cela monarhija naj se ojači. Naj pošlje Knez Miru svoj mir v našo domovino, nesrečno Evropo, v celi svet. Človeškega sodelovanja ne sme manjkati. Zbornica naj odobri vprašanje duhovske zveze in uresniči naj se besede: »Božje sonce naj sije v miru na srečno Avstrijo!« (Živahno odobravanje.)

Italijanski vojni cilji in ruska revolucija.

Nobena država sovražne koalicije ni vstopila v svetovno vojno s tako izrazito

osvojevalnimi cilji kakor ravno Italija. Avstrija ji je bila pogojno obljubila, da ji bo odstopila del lastnega ozemlja, dasi Italija ni imela nobene pravice, od nas kaj zahtevati. Vendar to ni zadoščalo pohlepu in velikim željam rimskih političnih krogov. Zahtevali niso le povečini italijanskih oziroma furlanskih pokrajin na Tirolskem in Primorskem, marveč tudi čisto nemška oziroma jugoslovanska ozemlja naše monarhije bi radi spojili s kraljestvom in tako končno ustvarili Veliko Italijo. Vsa južna Tirolska do preko Bolcana, primorje s Trstom in Reko ter severna in srednja Dalmacija naj bi prišli pod savojski prapor. Vse to si je dala Italija od entente zajamčiti.

Spričo tega je razumljivo, da je geslo ruske demokracije »Mir brez aneksij in odškodnin« vplivalo v Italiji kakor curek mrzle vode. Čemu je pa potem Italija pogrnala svoje sinove v brezmejne krvne žrtve? V Avstro-Ogrski vendar nihče niti v sanjah ni mislil na kak napad na Italijo in tudi danes ni nikogar, ki bi mislil na možnost, da bi se upostavile teritorialne razmere iz leta 1866. oziroma 1859., izvzemši seveda slovensko Benečijo. Da, Italija je šla v vojno z jasnimi, vnaprej določenimi osvojevalnimi cilji, katerim se iz proste volje pač ne bo nikoli odpovedala.

Kdor je pazljivo bral odgovor Italije na zahtevo nove ruske vlade, da se izvede revizija vojnih ciljev, je kljub medenim frazam, ki so italijanski diplomaciji tako lastne, lahko razbral jezo nad tako zahtevo. Docela nedvoumno je pa v tem oziru govoril Sonnino v italijanski zbornici. Predvsem je z drzno spretnostjo naglasil, da se za mir brez aneksij na Ruskem vne-ma le močna stranka, nikakor pa ni to načelo ruske vlade. Nato je pa ponovil spredaj navedene italijanske vojne cilje, čeprav v nekoliko splošnejši obliki nego drugokrat. Izrečno je poudaril, da mora biti Valona varna italijanska posest in priznal Albancem samo notranjo samoupravo.

Kakor se vidi, se Italija še vedno ni ničesar naučila.

Pri veliki rudniški nesreči v Ameriki ponesrečilo nad 30 Slovencev.

V ameriškem unijskem rudniku Hastings (od Trinidada je Hastings oddaljen 15 milj in od Puebla okoli 60 milj) se je dogodila nesreča, ki je dosedaj največja in najstrašnejša nesreča v zgodovini južnokoloradskih rudnikov. V rudniku je nastala razstrelba in 120 premogarjev je ožen odrezal od zunanjega sveta. Izvlekli so okolu

30 ponesrečenih. Med reševalci in ponesrečenci je divjal požar. Pravijo, da bo prej minilo leto, predno bodo spravili na površje vse ponesrečence. Slovencev se je ponesrečilo nad 30. Samo trije od ondotnih slovenskih rudarjev se niso ponesrečili, ker radi bolezni niso šli na delo, žrtve so pokopali v Trinidadu.

Doslej so znana naslednja imena Slovencev in Hrvatov:

Janez Slak, star 24 let, neoženjen, doma nekje na Dolenjskem. Mat. Štimac, doma iz Črnege Loga, Hrvasko, star 26 let. — John Kresović, star 30 let; Joe Kosič, 27 let; Frank Kosič, 21 let; Tony Zadkovič, 42 let. Omenjeni so doma iz Račič pri Novem gradu na Primorskem. — Anton Dekleva, 30 let, doma iz Prema na Notranjskem; John Klobas, nekje od Hrvaske, oženjen. — Joe Crnetič, 24 let, doma iz Ilirske Bistrice na Notranjskem, oženjen in zapuša vdovo in enega otroka. — Frank Žernada, 24 let, oženjen, doma iz Divače (?) na Primorskem; Joe Turkovič, 31 let, iz Sapje na Primorskem, zapuša ženo in dva otroka. — Frank Gerl, 21 let, doma je bil v Račici na Primorskem, Mat. Kresovič, 29 let, Račica na Primorskem, zapuša ženo in dva otroka; Tony Kresovič, 25 let, Račica, Primorsko. Tone Glavič. — Anton Požlep, doma iz Rač, zapuša ženo in štiri otroke; Frank Vernik, doma pri Kamniku; v njegovem stanovanju so našli v posodi za premož 1780 dolarjev, bil je sedem let v Ameriki. Star je 52 let, precej osivelih las in majhne postave. Ker je živel samotno, se ne ve, ali ima kaj sorodnikov ali ne. — Mat. Valenčič, 32 let, doma iz Lisca na Primorskem, zapuša vdovo in enega otroka; Tony Marincič, 40 let, Knežak na Notranjskem; Jakom Tomšič, 24 let iz Bač na Notranjskem; Štefan Rakič, 30 let, iz Bosne; Joe Smolič, doma iz Dobriča na Dolenjskem, 32 let, zapuša vdovo in štiri otroke; Andrej Tekavec, 30 let, oženjen, dva otroka, doma iz St. Vida pri Cirknici na Notranjskem; Jakob Žele, 27 let, zapuša ženo in enega otroka.

V rudniški okolici, kjer se je zgodila ta strašna nesreča, je pokopanih mnogo sto Slovencev. Samo v Trinidadu ja je nekaj sto in večinoma so morali mladi pod zemljo v starosti od 30 do 40 let. Skoro vsi so se ponesrečili v premogokopih. Žalostna pot slovenskega trpina!

Lloyd George za nadaljevanje vojske.

Angleški minist. predsednik Lloyd George je imel v Glasgou govor, v katerem je omenjal vojaško preropenje Rusij in priklonitev Amerike. Lloyd George s

LISTEK.

Svetobor.

Povest iz konca 11. veka. — Spisal P. Bohinjec.

(Dalej.)

»Samec sem in rodbina ne bo žalovala za mano, ako sprejemem tvoj nasvet,« odvrne Hrvat in pogled mu uide na stezo po kateri sta se bližala dva romarja.

»Hvaljen Jezus!« pozdravita na klopi počivajoča. »Prihajava z Velegrada in pri našava blagoslov blagovestnikov. Samo stansko zidovje sva zagledala in reklo se je nama, da najdeva tukaj češkega kneza Svetobora.«

Ta vstane, obraz se mu potegne, romarja pa se ga okleneta z vsklicem: »Svetobor!«

»Moj Bog, ali sta od mrtvih vstali?« se začudi vicedom. »Saj smo vaju vedlar pustili na bojišču pri Mavriški gori.«

»Tisto pač, knez, ali najini rani nista bili smrtni in sva ozdravela. Ostala sva ujetnika, dokler naju niso zamenili z naše avstrijske ujetnike. Od svojih otrok sva izvedela, da si se preselil za stalno najug in zato sva hotela še enkrat videti tvo zorni obraz. Evo ti velegajskih

Tako je govoril Kojata, Vseborov sin, Snil Zatecki pa mu je uročil kovinskih svetinje.

Tudi Tipold je spoznal naposled znanca iz Oglega, ko sta potovala iz Rima, in je odpeljal gosta v samostan, da se pokrepčata in odpočijeta, Svetobor pa je še zaklical za njima:

»Ali od Božeteha nimata pozdrava?«
»Tudi od Božeteha imava naročila in od vojvode avstrijskega pozdravila,« odvrne Smil.

»Le predstavi jih opatu, Tipold, jaz imam še nekaj opravka na obežju,« reče Svetobor in se oddalji od sanjajočega Magaroviča.

Spomini preteklih dni so polnili dušo vicedomu. Tesno se je zavil v svoj plašč, misli pa so mu prepletale osrčje s češko zemljo in z ogledskim patrijarhatom.

Srečno se je končala vojna, sovražnik je moral sramotno oditi. Ali tudi Kocelju se je odtrgala nit življenja na bojnem polju in zavirala konec slovenskega knežtva. Svetoboru je prihajala v spomin ponočna ježa pod Ljubelj, Koceljeve besede so mu objemale dušo in tožni glasovi so odmevali iz globine njegovega srca. Svetoboru je budila spomin Vratislavova usoda, so mu begale dušo nemške moravske knežinje, so mu kalile veselje novice iz Italije. Ni je bilo bitke, da bi se je oprijel, da bi zatopil usodne zmagne in da bi dal duška svojim načrtom. svojim blašim mislim. Bo-

žetehovo črnogledstvo se ga je polotilo in žalostna je bila njegova duša.

Obrne se in zagleda Hrvata, ki je še vedno čepel na klopi, sanjajoč pod debelim plaščem.

»Ti si žalosten, knez! Gotovo ti moré srce težke skrbi. Rad bi ti ustregel in odgnal oblak, ki se razgrinja nad tabo. Pa ne vem, kako?«

»Rad ti verjamem, vrla duša! Ali pomiri se in bodi uverjen, da preženem ta oblak, ki visi nad mano. Že je veter počel in ta veter požene oblak za gore,« odvrne vicedom in oko se mu obrača na jezero, po katerem je plaval čoln, v čolnu pa je sedela deklica, ki je veslala oberoč in pela pesenico o izgubljeni sreči.

»Evo ti Ljutice!« zakliče Magarivič in se vzdigne s klopi.

V čolnu je ležal na dnu mrtev jelen. »Ljubica, kam hitiš s tem plenom?« poprašja Svetobor.

»Otec pošilja tega jelena v dar ranjenecem,« odvrne deklica.

»Jelenček je letal prost in prostost mu je vzela življenje,« deje vicedom.

»Vsakemu ne tako. Meni je prostost prinesla življenje, prečastni knez! Ali tebi ne?« povpraša Ljutica z zategnjenim glasom.

»Ti si izjema, Ljutica! Ti si posebna posoda, katero je Bog prihranil za-se. Ali želiš prostost vživanja ali prostost zatajevanja?«

»Niti na misel mi ne pride druga prostost kakor prostost krščanske vere,« se mi, da vse zmorem, če me opira Zgodnja Danica! Tudi moj otec se čudi moji osebnosti moči in že je minil lep čas, kar največ nesel darov boginji živi na Perunogoro.«

»Ali Oobolom še spleta venec tvojih molitev?«

Dekliče oči so se povesele, ko so se dvignile in zalesketale v prečudni luči, kakor bi skakale zvezdice iz mesečevega srpa.

Hrvat so se skrčile zenice in strmele nepremično v Ljutične oči.

»Ne tarnaj, Ljutica, Oobolom so še na svetu,« zine Magarovič in dvigne z desnico jelena iz čolna.

»Se motiš, brate!« odvrne deklica in grenke poteze sinejo čez njene ustnice.

»Ti pojdeš z nami v Ogled, Ljutica!« reče Svetobor kakor v sanjah. Z nami pojdeš na jug, tam boš kraljevala ob morskem obežju...«

»Bi se mi tožilo po osojskem jezeru.«

»Ne bo se ti. Kaj je jezero proti morju?«

»Se mi bo tožilo po otcu.«

»Otec pojde tudi z nami.«

»Ali on se še vedno straši Peruna? Daždbog mu prinaša blagodat in od pričačuje mladosti.«

(Dalej.)

je nato skliceval o malo srečni izjavi našega zunanjega urada o samodoločevalni pravici narodov in je grozil z vojsko, dokler se ne bo vsem željam entente ugodilo. Vojska brez konca... Našim sovražnikom so se tedaj vzdubile nove nade in s tem nova sila za nadaljevanje vojske. Kar se tiče Grške, bo malo ali pa nič izpremenila sedanji položaj. Celo če bi bile čete, katere bo poslal Venizelos, zanesljive, bi se macedonska fronta nič ne izpremenila. Vse je tedaj odvisno od Rusije, kajti pomoč Amerike prihodnje pomlad bo prišla najbrž prepozno.

London, 30. junija. (K. u.) Reuter: Min. predsednik Lloyd George je imel v Glasgou govor, v katerem je izjavil: Nikdar še niso bili močnejši potrebni simpatij, podpore in skupnega delovanja kot voditelji usode našega naroda v tej uri. Brez dvoma je presenetljiv razvoj. Rusijo je vojaški položaj v tem letu izpremenil deloma v našo škodo, za trajno pa v našo korist. Kar se je na zahodni fronti zgodilo, kaže, kaj bi se lahko v tem letu izvršilo, če bi bile vse sile zaveznikov pripravljene, da bi na vseh straneh pritiskale. Naša armada je izvežbana, izkušena in opremljena, mnogo bolje kot kdaj prej.

Brez dvoma imamo trenutno opravičiti z notranjimi zmešnjavami Rusije. Ruska revolucija je zmagala zakasnila, vendar je obenem bolj kot kdaj zagotovila, in kar je še bolj važno, revolucija je vrednost zmage, ki jo bomo priborili, povečala bolj kot kdaj. Rusija je sedaj svobodna, njeni zastopniki na mirovni konferenci bodo zastopniki prostega naroda, ki se bori za svobodo, bodočnost in demokracijo.

Med tem smo Francija, Italija in mi morali nositi večji del bremena. Naši napor so preprečili, da ni kaka katastrofa porila demokracijo sveta. Moč Velike Britanije je Evropi še enkrat rešila svobodo. Ali sedaj postaja Rusija vsak dan močnejša, Amerika pričena pošiljati svoje hrabre sinove na evropska bojišča. Zato bo zmaga gotova in popolna, še bolj kot smo upali.

Za zmago sta pa potrebna dva pogoja: Prvi je, da moramo napade podzemskih čolnov odbiti ali držati v pametnih mejah. Naše izgube so težke in nas bodo prisilile morda k nadaljnim omejitvam v nekaterih obratih, mogoče do trdega pomikanja. Vse zavisi od prebivalstva. Po zelo skrbnem preračunavanju nad in možnost je prišla vlada do sklepa, da nas podmorski čolni ne bodo mogli niti doma izstradati, niti naših armad preko morja odriniti od bojišč. (Pritrjevanje.) Naše izgube so bile maja in junija težke, vendar so pa za stošotice ton zaostale za pričakovani admiralitete. Sedaj smo pa ukrenili vse potrebno, da delovanje podmorskih čolnov onemogočimo in jih porušimo. (Pritrjevanje.)

Če storimo vse, bo delovanje nemških podmorskih čolnov prav tako izpodletelo kot je delovanje nemških Zeppelinov. Če ne bomo razmetavali, nas ne bodo izstradali. Posrečilo se nam je, da smo dovoz živil povečali. Če vsak delodajalec in vsak delavec vleče za isto vrv, se bomo prebili. Naša armada je nepremagljiva. Armada je sedaj ljudstvo. Moralo ljudstva je treba držati visoko. Jaz ne vidim nikjer malomarnosti in lenobe. Narod mora ostati trden in se ne sme pustiti omajati. Če bomo dobro prijeli, bomo priborili zmago.

Vojska se bo končala, ko bodo zavezniki dosegli cilj, katerega so si postavili, ki so sprejeli izjavo, ki ga je vrgla Nemčija civilizaciji. Ali če bi se le en dan prej končala kot bi bil dosežen ta cilj, bi bila to največja usrešča za človeštvo. Pravijo, da je nemško ljudstvo pripravljeno, da nam da zaščeno in mir. Brez dvoma bi mi in oni sedaj lahko za gotovo ceno dobili mir, kajti Nemčija potrebuje miru, ali to bi bil mir, ki bi dal Nemčiji gospodarsko in drugo nadzorstvo nad deželami, ki jih je zasedla. Mezopotamija, nekoč paradizi in žitnica sveta, je sedaj pod turškim gospodstvom pustinja. Kaj bo iz Mezopotamije, se mora prepustiti mirovni konferenci. Nikdar se ne sme prepustiti trajnemu tiranstvu Turčije. Isto velja glede Armenije. Kar se tiče usode nemških kolonij, morajo biti merodajne želje domačinov.

Je li na nemški strani kaka želja sprejeti te glavne pogoje? Avstrijski ministrski predsednik je pravkar odločno odklonil načelo, da morajo narodi sami odločevati o svoji usodi. Dokler se pa tega ne doseže, ne bo miru, ali če bi imeli mir, ne bi imeli nobenega jamstva za njegovo trajnost. Jamstvo za trajni mir tiči v uničenju vojaške moči Prusije. Najboljše jamstvo bi bila demokracija nemške vlade. Nihče ne sme Nemcem predpisovati načina vlade, ali mi bi se z demokratizirano Nemčijo v čisto drugačnem duhu, stališču in razumu kot z Nemčijo, ki jo vlada napeljuje na pruski militarizem, razumeli.

Evropo zopet napaja k najhrabrejših in najboljših, ali ne pozabimo dolgo vrsto svetlih vzrokov. To so pogoji na križevem potu do osvoboditve človeštva. Narodom naše dežele in izven nje kličem,

naj nadaljujejo boj za veliki cilj mednarodnega prava in mednarodne pravičnosti, tako da nikdar več ne bo mogla sedeti kruta sila na prestolu pravičnosti in viheteti žezlo svobode barbarska sila.

Na ruski bojni črti bitka v polnem letu.

Ruska armada je na tem, da ustreže željam svojih zaveznikov, to se pravi, voditelji so dosegli, da so se vrzeli, ki so od začetka revolucije nastale v ruski armadi, izpolnile in da je red pri armadi zopet vpostavljen. Ogromne množice čet so zbrali na vzhodni fronti in napada teh čet pričakujejo zahodne države z največjimi nadami. Ali prvi dan pehotnega napada, ki je sledil dolgi in skrajno siloviti artiljerijski pripravi, ni prinesel Rusom nobenega uspeha. Pokazalo se je, da so bile osrednje sile dobro pripravljene za napad. Naše hrabre čete so z znanim junaštvom odbile vse napade in zadale Rusom velike izgube. Upajmo, da se Rusom tudi v nadaljnjih napadih ne bo posrečilo prebiti naše fronte.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 30. junija. Uradno: Sovražni topovski ogenj, ki je bil v Galiciji nekaj dni močnejši, se je od včeraj opoldne pri Brzezanyh in pri Konjuchy zvišal do največje besnosti. Ker je to zahteval položaj, je odgovarjalo naše topništvo s krepkim uničevalnim ognjem. Napad pehote pri Konjuchy so je zrušil v našem zapiralnem ognju.

Načelnik generalnega štaba.

Dunaj, 1. julija. Uradno se razglša: V vzhodni Galiciji je pri Böhmi Ermoljevi armadi odbijalna bitka v polnem razvoju. Po večdnevni očitni pomožitvi topniškega ognja se je razvila včeraj artiljerijska bitka do največje sile, tudi težki topovi so posegli vmes.

Popoldne so južno in jugovzhodno od Brzezanya in pri Konjuchy posegli vmes močni infanterijski napadi, ki so bili povsod popolnoma odbiti. Kjer so deli sovražne infanterije sploh mogli priti v naš uničevalni ogenj, so obležali v našem zapiralnem ognju.

Neki v poznih popoldanskih urah severozahodno Zoloč pričetni zelo močni napad, se je zrušil v izvrstno združenem topniškem ognju. Okoli polnoči je sovražnik poizkušal južno od Brzezany prodirati brez artiljerijske predpriprave; sovražnika smo odbili. Tekom noči je topniški boj se poleg, da se je v jutranjih urah zopet oživil.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 30. junija. Veliki glavni stan: Bojna črta maršala princa Leopolda Bavorskega. Na vedno močnejši pritisk ostalih vesilesil sporazuma so se pričeli Rusi bojevati v vzhodni Galiciji; vtis je ta, da nameravajo napasti.

Močan uničevalen ogenj sipajo Rusi od včeraj dalje na naše postojanke od železnice Lvov-Brody do višin pri Brzezanyh. Pri Konjuchy so napadle ponoči ruske sile, ki so se v našem uničevalnem ognju z velikimi izgubami umikale.

Tudi severno in severozahodno Lucka so Rusi močneje streljali.

Na bojni črti generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa in pri vojni skupini maršala Mackensena se položaj ni izpremenil.

Berlin, 1. julija.

Bojna črta generalnega feldmaršala princa Leopolda Bavorskega.

Priganjanju vodilnih ententnih sil se ruska vlada ni mogla odtegniti in je del armade zganila za napad.

Po razdiralnem ognju, ki je trajal cel dan proti našim pozicijam od gorenje Strype do Narajowke, so se pričeli popoldne silni napadi ruske infanterije na približno 30 km dolgi fronti. Naskakuječe čete je naš odbijalni ogenj povsod prisilil, da so se z velikimi izgubami umaknile. Tudi ponočna prodiranja, pri katerih so bili Rusi brez artiljerijske predpriprave gnani v ogenj, se je zrušil brezuspešno na obeh krajih pri Brzezanyju in pri Zvyzynu.

Topniški boj se je raztegal proti severu do srednjega Stochoda proti jugu do Stanislavova, ne da bi ondi doslej Rusi tudi napadli.

Med Karpatih in Črnem morjem nobenih posebnih dogodkov.

NEMŠKO VEČERNO URADNO POROČILO.

Berlin, 1. julija zvečer. Radi napadov Rusov pri Konjuchy in med Zloto Lipo in Narajovko so se razvili novi boji.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Dunaj, 1. julija. (K. u.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Od predvčerajšnjim je na ruski fronti bitka v polnem te-

ku. Rusi so za svojo ofenzivo odredili največje priprave. V za napad izbranem prostoru so pripravili velike množice posebno dobro izvežbanih in moralno visoko vrednih čet, kakor: Garde, sibirske in prekomurske divizije, številne metalce min in topove vseh kalibrov, med njimi tudi en železniški top največjega kalibra, katerega je naš možnar zadel v polno in uničil. Povišano delovanje artiljerije je vladalo nekaj dni sem na celi fronti. Da bi nas o napadalnem cilju premotili, je napravil Rus na različnih točkah fronte demonstracije. Te smo pa takoj spoznali in popolnoma izjalovili njih namen. Za prodiralno točko so si Rusi izbrali prostor pri Brzezanyh. Tu je sovražni artiljerijski ogenj trajno naraščal. Zvečer 29. junija je že dobil značaj bobnega ognja. Naša artiljerija ni ostala sovražniku ničesar dolžna. Na najuspešnejši način je pobijala sovražna baterije in je tako pospešila, da se sovražna pehota skoro nikjer ni mogla razviti za napad. Samo na dveh mestih so ponoči poskušale z močnejšim ognjem navaliti, pa se je ta poskus izjalovil v našem zapiralnem ognju.

Zjutraj 30. junija je v središču boja sovražni ogenj polagoma zopet oživel in se na posameznih točkah povišal do znatne sile, pri čemur so zelo delovali sovražni težki metalci min. Popoldne so se južno in jugovzhodno od Brzezany in Konjuchy pričeli močni napadi sovražne pehote. Povsod brez izjeme smo jih odbili z našim ognjem. Na mnogih točkah je naša artiljerija sipala tak uničevalni ogenj, da Rusi niso niti mogli zapustiti svojih jarkov. Proti 9. uri 30 minut zvečer so Rusi vnovič napadli severozahodno od Zoloč, ali naš zapiralni ogenj je tudi temu poizkusu napravil hiter konec.

Enako usodo je delil napadalni poskus, katerega so Rusi podvzeli na prostoru južno od Brzezany proti polnoči. Tu so poskušali popolnoma presenetljivo udariti iz svojih postojank in priti čez naše jarke. Pri tem so imeli težke izgube in so se morali hitro vrniti. Njih artiljerija je nato zopet pričela delovati in je proti jutru 1. julija trajno vedno hujše streljala.

Oba prva dneva od Angleške in Francoske ukazane ofenzive sta prinesla sovražniku le težke izgube, ne da bi mogel doseči tudi najmanjšega začetnega uspeha. Na naši strani so bile v boju čete skoro vseh zaveznikov: Avstrijci, Mažari, Nemci in Turki. Naše izgube so nad vse majhne.

Rusko uradno poročilo.

26. junija. Zahodno bojišče: V smeri proti Zloczowu pri vasi Perepelniki je poskušal močan sovražni oddelek v brambi topovskega ognja približati se našim strelskim jarkom, a ga je ogenj naših pušk pogljal. Južno Brzezany in pri vasi Svistelniki so po besnem obstreljevanju s topovi vpadli oddelki sovražne pehote v strelske jarke prvih čet treh naših stotnij. Nemci so udri v jarke, ko so pobili straže. Naš protinapad jih je prisilil, da so se morali vrniti v svoje jarke. Sovražni težki topovi so besno obstreljevali Redon, Potoustory, Rybinki in Kotov. Na ostali bojni črti so streljali s puškami.

Rumunsko bojišče: Streljali so s puškami.

Kavkaško bojišče: Pri gori Akbeba jugovzhodno Erzindjana so napadli Kurdi naše postojanke, a jih je odbil ogenj naših pušk. V smeri proti Penašvinu so se naše čete polastile strelskih jarkov ob reki Abihir pri Vanskem jezeru.

Črno morje: Križarka »Breslau«, ki že enajst mesecev ni priplula na Črno morje, je obstreljevala 25. t. m. našo brezžično postajo in svetilnik na otoku Phidonissei. Izkricali so na otoku oddelek vojakov, ki so uničili lope. Križarka je nato izginila. Naše vojne ladje so jo zasledovale.

27. junija. Na zahodni bojni črti in na rumunskem bojišču so streljali s puškami, tudi letalci so letali.

Kavkaško bojišče: Severozahodno Srdešta so se polastili naši sprednji oddelki po ročnem metazu Mohašoka. Pri Eistanu so vrgli Turke v gore. Proti Penašvinu smo napredovali.

28. junija. Zahodno bojišče: Proti Kovlu, zahodno Korikharega, je sovražnik izpustil oblak plina, ki se je razblinil v slabem vetru, predno je dosegel naše jarke. Južno Brzezany je napadel sovražnik poljutem obstreljevanju ponoči na 27. t. m. naš sprednji strelski jarek. Nemci so zasuli branilce jarka z ročnimi granatami, umaknili so se z ujetniki. Pri Kuropatikih in pri Šibalinu je sovražnik besno obstreljeval našn jarke.

Ruski anahisti in nova ruska ofenziva.

35.000 anarhistov je sedaj v Petrogradu. »Novoje Vremja« poroča, da so izvrstno oboroženi s puškami in municijo in da njihovo število vsak dan množe dezertjerji. Provizorični vladi so anarhisti zagrozili, da v slučaju, ako prične z vojaškimi operacijami, razstrelje petrogradsko oboroževalno industrijo. Od Kerenskega so zahtevali popolno zborovalno prostost, sicer da oni proglase nad Petrogradom obsedno stanje.

Provizorična vlada je nato izdala oklic, v katerem poziva prebivalstvo k miru. Kerenski je sam šel v revolucionarni del mesta (Wiborg), kjer je mril in dejal: Tudi čas miru bo prišel. Socialist Axelrod je zaklical ministru: Tudi revolucijo smo napravili z dejanji, ne z besedami.

Med generalom Brusilovom in delavskim svetom so nastala ostra nasprotja, ker so za njegovim hrbotom pregledali njegovo korespondenco in baje dognali, da je v zvezi z monarhisti.

V Baku je udilo 180 dezertjerjev v osrednjo ječo, kjer so opustili 600 kaznjencev. Vojaška patrulja je prisilila kaznjence, da so se podali nazaj v ječo, nakar so dezertjerji obstreljevali vojaške. V mestu je panika. V Tambovu je izjavil neki polk, ki je bil določen za fronto, da bodo vojaki šli sami domov, ako se polka do 8. julija ne pošlje domov. Tudi v Rostoku so se uprli vojaki, v Orgejevu, Odesi pa vojaki plenijo.

Strelci odpovedali pokorščino.

Petrograd, 30. (K. u.) Agentura: Ker niso mogli pregovoriti strelcev 12. in 13. strelske divizije, da bi se bili 28. junija iznova uredili, so na povelje vojnega ministra napadli Šuhov, kjer so se nahajali strelci; 500 se jih je udalo. Strelce so razorožili in odpeljali. Kri se ni prelivala.

Napovedana velika demonstracija v Rusiji.

Stockholm, 30. junija. (K. u.) »Svensk Telegram Biran« poroča: Nizozemskoskadinavski odbor napoveduje danes veliko demonstracijo v Petrogradu v vseh mestih Rusije. Demonstrirali bodo za splošen mir in za hitro sklicanje konstituant. Petrogradska posadka je sklenila, da se bo udeležila demonstracij, ki jih odobrava delavski svet, a graja demonstracijo bolševikov.

Za takojšen konec vojske.

Stockholm, 30. (K. u.) »Stockholm Tidningen« poroča iz Haparande: Posadka admiralne ladje »Kreček« je ugovarjala, da bi poslali inženirske polke in druge bojne sile v Francijo, ker se tako ne pospešuje ruska mirovna stremjenja. Častniki in vojaki v Svedborovu so zahtevali na shodu, naj se takoj konča vojska in da naj prevzame vladne oblasti delavski in vojaški svet.

Pokret Fincev.

Stockholm, 30. junija. (K. u.) Iz Helsinkfors se javlja: Deželni odbor je kljub ugovoru vlade sklenil, naj se pravice senata razširijo. Senat naj sme tudi sklicati in razpustiti deželni zbor in omejiti senatno pravico ruske vlade.

Bitka pri Lensu za Francoze izgubljena.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 30. junija. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta Bavorskega.

Deževalo je. S topovi so zato le malo streljali. Le na nekaterih točkah so močnejše streljali. Neka angleška stotinja je udrla popoldne jugovzhodno Armentiere, sa v naše jarke. Spremljevala so jo letala, ki so zelo nizko letala. S protisunkom smo jo zopet vrgli. Z lastnimi sunki ob Yseru in severozahodno Saint Quentina smo ujeli več Belgijcev in Francozov.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Bavarske čete so izvedle zjutraj po učinkujočem obstreljevanju poizvedbo s silo jugovzhodno Corbeay. Naskakovalne čete so vdrle v širini 1200 metrov do zadaj ležečih francoskih črt, kjer so vkljub protibrambi razstrelili nekaj bivališč. Vrnili so se z velikim številom ujetnikov v svoje jarke, ne da bi jih bil sovražnik motil.

Vestfalski polki so zvečer razširili vzhodno Cernya uspeh prejšnjega dne. S presenetljivim napadom so vzeli več sovražnih črt južno sela La Bovelles. Številno ujetnikov se je znatno povišalo. Francozi so istočasno napadli dvakrat z močnimi silami pri Cerny; v boju moža z možem smo jih odbili.

Tudi na zahodnem bregu Moze smo pomnožili svoj uspeh, ki smo ga pridobili 28. junija. Na vzhodnem slemenu višine 304 je vzel neki poznanski polk približno 500 metrov francoskih postojank. Naskakovalni oddelki, ki so jih sestavljali Brandenburžani in Berlinci, so se polastili sovražnih jarkov pri Betincourt in pri Esnesu.

Dne 28. in 29. junija smo odvedli tu 125 ujetnikov. Sovražnik se je trdovratno rani. Njegove krvave izgube so velike; povišal jih je še s svojimi brezuspešnimi potinapadi na jugovzhodnem robu gozda Avocourt in proti jugozahodnem slemenu višine 304.

Vojna skupina vojvoda Alberta Vitemberškega.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 1. julija. Wolffov urad poroča iz glavnega stana:

Ob dežju in sopari je bil ogenj na vsej bojni črti skoro pri vseh odsekih nezna- ten. Poizvedovalni boji so bili za naše po- izvedovalce uspešni. Pri vojni skupini nem- škega cesarjevega so Francozi brezuspešno poizkušali od naših čet na Chemin des Da- mes izvajane prednosti na ozemlju pri- dobiti nazaj.

Vzhodno od Ceryja je sovražnik po kratkem, vedno hujšem oguju trikrat poiz- kušal na visoki planoti južno od poslopja La Bovelie priborjene jarke vzeti nazaj. Vsi napadi so bili krvavo odbiti. Zmešnja- vo sovražnika in njegovo zmanjšano po- rnost so izrabili lipiški bataljoni ter so naskočili francoske črte do ceste Ailles- Paissy. S tem uspehom se je zvišalo števi- lo od večkrat preizkušene vestfalške divi- zije v treh bojnih dneh ujetih sovražnikov na 10 častnikov in nad 650 mož. Na zahod- nem bregu Moze so poskušali Francozi z večkrat ponavljajočimi se napadi vreči rcs z višine 304 in iz vzhodno pridobljenih jar- kov. Z zapiralnim ognjem in s srditimi boji z ročnimi granatami so bili odbiti.

Berlin, 1. jul. zvečer. Vel. glavni stan: Na zahodu so se le malo bojevali. Zjutraj se je izjalovil napad pri Lensu.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Francosko uradno poročilo.

27. junija ob 11. uri ponoči. Artiljerija je na obeh straneh delovala pri Hurtebise, pri Craonne, na višinah južno od Moron- villiera in v odseku Avocourt. Nobenih pe- hotnih akcij.

Angleško uradno poročilo.

27. junija zvečer. Severno od Roexa smo zjutraj po ljutem boju odbili sovražno napadalo četo, pri čemur je imel sovra- žnik težke izgube. V zračnem boju smo zbili pet nemških letal, dve nadaljnji sta se morali izven našega območja spustiti na tla. Poleg tega smo eno sovražno letalo sestrelili. Od naših letal ne pogrešamo no- beno.

Sovražna križarka Kléber potopljena.

Pariz, 29. junija. (K. u.) Agence Havas: Križarka Kléber, ki je vozila v Brest, da bi stopila v stanje izven službe, je 27. juni- ja na višini rti S. Matthien zavozila na mi- no in se potopila. Pogrešajo 35 mož in 3 častnike.

Razpisana nagrada na glavo barona Richthofna.

Berlin, 1. K. u. Wolf poroča: Potrjuje se, da se je v angleškem armadnem pove- lju obljubila nagrada 1000 funtov šterlin- gov tistem letalskemu oddelku, ki dobi Richthofna živega ali mrtvega. Poveljniku oddelka se obeta nagrada 500 funtov.

Nov načelnik francoskega generalnega štaba.

Ženeva, 29. junija. Za načelnika fran- coskega generalnega štaba je imenovan general Vidalen.

Francoski ranjenci v Ameriko.

Ženeva, 29. junija. Ker so francoske bolnišnice prenapolnjene, bodo francoske ranjence prepeljali v Ameriko.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 30. junija. Uradno: Italijanski sovražni letalci so vrgli bli- zu Trsta več bomb. Na Monte Citegara smo dosedaj zaplenili 12 topov.

Dunaj, 1. julija. Pri soški armadi so prodrle naskakovalne patrulje ogrskih pol- kov št. 71 in 72 pri Vrtojbi do druge so- vražne črte, odbile so tam dva protina- pada in so ujele 1 častnika in 156 mož. Načelnik generalnega štaba.

Italijansko uradno poročilo.

29. junija. Topovski boj je bil včeraj na celi bojni črti precej živahen. Na so- vražni ogenj na Alo smo odgovarjali s po- novnim obstreljevanjem kolodvora Callia- go. Na visoki planoti Asiago je osredoto- čil sovražnik besen ogenj na Col di Agnel- la. Pri Sv. Luciji pri Tolminu je prekinil naš ogenj večkrat sovražne zveze. Zvečer so sovražna letala zelo delovala nad črta- mi na Krasu; uspešno so se bojevale z njimi naše obrambne baterije.

30. junija. Ponoči od 28. na 29. m. m. smo umaknili prednje straže pehote na vi- soki planoti Asiago in prelaza Agnella, ker ga je sovražnik besno obstreljeval; na vzhodni strmini sedla smo se držali. Po- polnoma se je izjalovil sovražni poizkušeni napad na naše postojanke na Malem Col- briconu, dasi ga je pripravil besen ogenj s topovi. Precej živahno se je streljalo s to- povi na Krasu južno Vršiča. Podnevi je sestrelil naš letalec vzhodno Gorice so- vražno letalo, drugo je pa prisilil, da se je moralo izkrcati. Skupina naših letal je obstreljevala sovražna hivališča v

di žrtve ni. Naši letalci so se takoj dvig- nili in so, da odgovore, obstreljevali so- vražno letališče pri Proseku.

Dunaj, 2. (K. u.) Iz vojnega tiskovnega stana poročajo: Italijanski generalni štab poroča dne 1. julija: Na trentinski fronti in na Korškem se je včeraj boj omejeval na artiljerijske akcije, ki so bile močnejše na asijski visoki planoti in v Hoch-Butu. Na julijski fronti je napravil sovražnik v zad- nji noči jugovzhodno Vrtojbe presenetljiv sunek proti enemu naših naprej potisnje- nih jarkov. Nemudoma prihitela naša oja- čenja so ga po ogorčenem boju odbila in je imel krvave izgube. Poizkušeni nenadni napad, ki je bil naperjen proti neki naši postojanki južno Vršiča na Krasu, smo gladko ustavili.

Slovenski junaki v tirolskih gorah.

S tirolskega bojišča poroča F. Sven- šek iz Sedlašeka pri Ptuj dne 18. junija to-le:

Ker so Lahi dne 10. t. m. v višinah »Sedem občin« od mesta Asiaga pa do Ar- siera brez uspeha napadali naše postojan- ke, so včeraj (dne 18. junija) že zopet z vo- silo juršali na naše čete. Grozovit topov- ski ogenj se je začel ob 8. uri zjutraj in tra- jal ves dan brez najmanjšega odmora. Šele v večernem mraku si je upala sovražna pehota napasti naše razsute jarke. Ljut boj se je razvnel, mož proti možu je zastavljal svoje moči in se z največjo hrabrostjo bo- jeval za blagor domovine. 1½ uro je vsak posameznik vstrajal v najhujših trenutkih in končno se nam je posrečilo pokositi sovražne jastrebe, preostali pa so pri god- bi našega vrliga topništva izgubili v svoje brlogce. Čeravno Lahi niso dosegli prav ničesar, vendar so se boji z vso silo nadalje- vali še tudi drugi dan. Tudi v teh bojih so pokazali Slovenci svoj pogum in hrabrost. Bodimo torej ponosni na svoj slavepolni slovenski narod, katerega sinovi so najtrd- nejši steber Avstrije in druge nam rodne domače grude.

Boji na Tirolskem.

Vojni poročevalci poročajo z dovoljen- jem vojnega tiskovnega stana:

Kaj pomenjajo zadnji ljuti napadi Ita- lijanov na najjužnejši del naše tirolske boj- ne črte? Ali jim gre le za to, da demonstri- rajo ali zasledujejo načrtne strategične na- mene? Najbrže oboje. Italijanski narod naj bi pozabil britko razočaranje vsled desete soške bitke; Cadorno skromno prispeva k ofenzivi sporazuma. Misli pa tudi na resno ofenzivo, ker nastopa z nenavadno močni- mi silami na primeroma ne veliki bojni črti in sicer na visoki planoti »Sedem občin« in na mejnem pobočju ob Suganski dolini.

Najjužnejši del kosa Tirolske, ki sega v italijansko ozemlje, je sovražnik zasedel brez truda, ko je izbruhnila vojska. Lani je bil z majnikovo ofenzivo skoraj popol- noma zopet iztisnjen od tam. Črti, na kate- ri se je borila armada, gre od potoka Maso po dolini, dvigne se na to strmo čez Civa- ron, Cagliero, Ortigaro, Port Lepozze do nad 2000 metrov visoko Cima Dieci, ki tvori žarišče sedanjih bojev. Silovito skal- nato gorovje brani Italijanom zaželeni vstop v Sugansko dolino in v Trident, po katerem Italijani še bolj hlepe. Cimo Dieci in ostali strmi vrhi razdrapani pobočja tvorijo nraven trdnjavski zid danes že raz- streljenega Borgo in drugih krajev Sugan- ske doline, med katerimi je več znanih topic.

Na težavno podjetje, da bi premagali ta trdnjavski zid, so se italijani temeljito pripravljali celo leto. Naslanjali so se na tehnično pomoč zaledja in na njih priroje- ni talent, da grade težavne ceste in zidajo. Zgradili so gorske ceste, uvrtili so v strmi- ne kaverne in prikrili svoje baterije s ska- lami. Njih zavezniki so jih podpirali z do- brimi topovi. Ujetniki so pripovedovali, da služijo pri najvažnejših baterijah francoski častniki in vojaki. Najbolj ponosni so pa Italijani na novo angleško baterijo, ki se nahaja na železn. vozu in jo peljejo po tračnicah tja, kjer jo najbolj potrebujejo. S tem topom je posul sovražnik s tisočeri- mi težkimi granatami, ki so napolnjene s pikrinom, pokrajino; cvetočo južno pokra- jno so izpremenili v puščavo. Vse te ita- lijske in angleške umetnosti pa niso do- segle, da bi bili prisilili le eno našo bateri- jo, da bi utihnila. V artiljerijskih navalih, najhujših je divjal 19. t. m., so sijajno vzdr- žale. Nastopili so tudi francoski letalci, a prišli niso daleč; enega so izgubili.

Najbesnežje in najstrašnejše se je bo- rila pehota. Ozemlje samo je v teh čereh in snežnikih tako, da je vsaki korak neva- ren, da smrtno opasen. Neumljivo je, da na točkah, kjer se komaj stoji, in na strmi- nah napadajo in se še besneje branijo. Ita- lijani so napadli z bataljonom domačinov iz Bassana. Branili so se ogrski pešci iz Veli- kega Varadina, ki so doma z ravnine; gore so videli in jih izpoznali šele med vojsko. Ta neenaki boj je izpadel tako, da sta osta- la od bosanskega bataljona le dva častni- ka in nekaj vojakov. Na drugih točkah so nastopili italijanski znani alpinisti, a tudi njih napadi so se razbili na železnem odporu naših štajerskih čet. Naša postojanka ob

potoku Maso je prenesla strašen, besen to- povski ogenj, a naša črta se je krepko dr- žala.

Italijani niso dosegli ničesar v tej bit- ki; približali se niso ne Suganski dolini in ne zaželeni poti, ki vodi v Trident. Po odmoru, ki ga nujno potrebuje, bo more- biti Cadorna nadaljeval svojo ofenzivo na južnem Tirolskem; če ne za drugo, za to, da mesto Trsta predstavi Italijanom drugi vojni smoter, po katerem hlepe: Trident.

Vladna kriza v Italiji.

Curih, 30. junija. Italijanska zbornica je sklenila s 361 proti 63 glasovom, da pre- stopi glede na izjavo vlade na dnevni red. O krizi se poroča: Skupina narodnega na- stopa, ki združuje sicer nasprotujoče si struje reformnih socialistov, liberalcev, demokratov, nacionalcev in republikanov na program odločnega nadaljevanja voj- ske, je sklenila, da bo glasovala proti vla- di. Skupina šteje sicer le 40 poslancev, a je v svoji sestavi vevlačna, ker močno vpliva na druge stranke in ker njeni ugled- ni in živahni člani uspešno nastopajo. Po- leg socialistov, ki načelno glasujejo proti vsaki vladi, so se pokretu pridružili tudi reformni socialisti in republikanci; usoda vlade se je odločila. »Neue Züricher Nach- richten« poroča neki ugledni južno italijan- ski politik: V rimskem čarovniškem kotlu vre boj, kakor kdaj koli prej. Listi, med njimi tudi tisti, ki hujskajo na vojsko, pra- vijo o položaju, da ni jasn in zadovoljiv. Med ministrsko krizo se je moral otvoriti parlament. Reči, o katerih so razpravljali v tajnih sejah, so take, da se ne more trditi, da bi bile olajšale splošno krizo. Narodna vlada je razcepljena, brez stika s parlamentom in narodom. Štiri kreature francoskega rimskega veleposlaništva Bis- solati, Comandini, Bononni in Canepa so izgubili stik celo s svojo politično skupino. Tudi radikalnima ministroma Sacchiu in Ferriju se majajo tla pod nogami, ker je njuna stranka izjavila, da z nameravano rešitvijo krize ni zadovoljna. Intervencio- nisti, ki se niso držali nobenega parlamen- tarnega pravca, dasi so veliko kričali, so zavzeli trdno postojanko proti vladi.

Poročila o miru.

Spomenica nemške neodvisne socialne demokracije.

Stockholm, 29. junija. (K. u.) O dose- danjem nastopu delegacije neodvisnih so- cialistov v Nemčiji se bo izdala spomeni- ca. Delegacija se je posvetovala z ruskimi sodrugi različnih struj o perečih vpraša- njih. Posvetovali se bodo dalje, ko bodo prišli še drugi sodrugi, ki so priglani iz Rusije. Haase je dokazal s spisi, da se je opozicija ves čas borila za mir brez anek- sij in odškodnin po načelu samoodločbe narodov. Opozicija je silila večino naj se odločno izjavi v tej meri, a večina se je branila. Prisiljeni so bili, da so v korist pro- letariata prekršili disciplino. Bernstein je rekel, da vprašanja o krivdi že za to ne bodo mogli popolnoma izločiti, ker zahte- vajo zastopniki več dežela, naj se obrav- nava. Kautzky je dokazoval, da se drži neodvisna nemška socialna demokracija mirovnega programa. Socialisti takozvane večine zasledujejo sicer navidezno isti mi- rovni program, kakor neodvisni socialisti, a rabijo le iste besede, tolmačita ga pa obe struji različno.

Posvetovanje v Stockholmu.

Amsterdam, 30. junija. Vodstvo nizo- zemske socialne demokracije je dobilo iz Stockholma poročilo, da se bo 12. julija v Stockholmu izvršil važen dogodek. Ta dan se bodo namreč oficijelni odposlanci delav- skega in vojaškega sveta prvič posvetovali o miru z zastopniki avstrijske in ogrske socialne demokracije.

Ruski delegati v Stockholmu.

Stockholm, 30. junija. (K. u.) Oficijelno se poroča, da pride 6 ruskih delegatov na torej v Stockholmu.

Delitev Alzacije-Lorene.

Berlin, 28. junija. (K. u.) Wolf poro- ča: »Agence Havas« širi poročilo o dalj- šem razgovoru z bivšim berlinskim zastop- nikom Hastiju, Foucharavu, ki se je izjavil genskemu poročevalcu o položaju v Nem- čiji, da se trgovski in finančni krogi za- vzemajo to, da se ponudi Franciji del Lorene proti kolonialnim odškodninam.

Naš cesar in cesarica v Monakovem in v Stuttgartu.

Našega cesarja in cesarico so v Mona- kovem sprejeli z velikim navduše- njem. Naš cesar je bavarskemu kralju po- delil veliki križ vojaškega Marije Terezi- je reda. Bavarski kralj je sprejel našega zunanjega ministra grofa Czernina, ki je prej imel razgovor z bavarskim ministr- skim predsednikom grofom Hertlingom in vojnim ministrom pl. Hellingrathom. Ba- varski kralj je podelil cesarjevimi spremlje- valcem visoka odlikovanja.

Včeraj dopoldne sta se cesar Karel in cesarica Cita v spremstvu zunanjege mi- nistra grofa Czernina in najvišjega dvor-

nika princa Hohenlohe podala v Stuttgart, da obiščeta württenbersko kraljevsko dvo- jico. Občinstvo je cesarja Karla in cesari- co Cito navdušeno pozdravljalo.

Pri obedu je württemberški kralj iz- javil:

»Odkritosrčno želim nadaljevati in če mogoče še ožje skleniti prav posebno iskrene odnose, ki so tekom časa nastali med obema deželama.« Kralj je odgovoril z dobrodošlico in to ne le v svojem in kra- ljčinem imenu, marveč tudi v polnem smi- slu besede tudi v imenu cele Württember- ške, ki se v zvestem prijateljstvu nagiba k deželam Njegovega Veličanstva cesarja Karla.

Hindenburg v avstrijskem glavnem stanu.

Berlin, 1. julija. (K. u.) Maršal pl. Hin- denburg in prvi generalni kvartirni moj- ster general pehote Ludendorff sta se po- dala na kratek poset avstrijskega armad- nega poveljstva, da vrnete poset načelnika generalnega štaba, generala pehote pl. Ar- za. Posetu bodo sledili poseti na Dunaju.

Naš novi sovražnik — Grška.

Pariz, 29. junija. Reuter poroča: Aten- ska vlada je potom švicarskih poslanikov obvestila kraljeva poslanstva v Berlinu, na Dunaju, v Soliji in Carigradu o prelomu diplomatskih zvez med Grčijo in Nemčijo, Avstro-Ogrsko, Belgarijo in Turčijo.

Uradno naznanilo dunajski vladi.

Dunaj, 30. junija. Grški poslanik se je oglasil danes popoldne v zunanjem mini- strstvu in po nalogu svoje vlade podal na- slednje naznanilo:

Ker se je sedaj med obema stranka- ma, ki sta doslej ločili Grčijo v dva tabora, zopet upostavila edinstvo ter se grške čete bore na macedonski fronti, je grška vlada prisiljena, da pretrga diplomatske zveze z Avstro-Ogrsko.

Gryparis, ki je obenem prosil za svoje potne liste, je istočasno naznanil, da je izročeno varstvo grških interesov v mo- narhiji tukajšnjemu nizozemskemu posla- ništvu.

Vrhovni poveljnik grške armade.

Lugano, 30. junija. (K. u.) Italijanski listi javljajo: Dosedanji član solunske vla- de general Danglis je imenovan za vr- hovnega poveljnika grške armade. Dusma- nis, Metaxa in Gunaris so prišli s 36 dru- gimi izgnanimi Grki v Ajaccio.

Atene, 30. junija. (K. u.) Agence Ha- vas poroča: Vlada je odpustila Nemoem prijazne uradnike, ki so jih kompromitirali decemberski dogodki. V Tesaliji so od- krili nove zaloge orožja. Princ Andrej, polkovnik konjenice, je na svojo željo pre- meščen v rezervo. Generali, katerim je zapovedal Venizelos, naj pridejo s Pelopo- nesa v Atene, so prišli v soboto zvečer v glavno mesto, izvemši Papulosa. Vrhov- ni armadni poveljnik general Danglis je posetil francoske generale.

Atene v Venizelosovih rokah.

London, 30. »Daily Mail« poroča 28. m. m.: Zavezniske čete so zvečer zapustile Atene. Nadomestil jih je polk Venizelosove narodne armade.

Novi kurz.

Curih, 30. Iz Aten se poroča: Vojni mi- nister je preklcal patente več kot 250 ča- stnikov, med njimi 7 generalov, ker niso ubogali vojaških ukazov nove vlade.

Berlinski grški poslanik odstopil.

Berlin, 30. junija. (Kor. ur.) Kakor po- roča Wolffov urad, je tukajšnji grški po- slanik Theotokis novi vladi v Atenah br- zojavno naznanil svoj odstop in izročil po- sle prvemu legacijskemu svetniku Poly- chroniadisu.

Grško brodovje vrnejo Grški.

Atene, 1. julija. (Kor. ur.) Reuter: Gr- ške bojne ladje, ki se nahajajo v Salamisu, bodo vrnili grški vladi. Vlada je sklenila, da bo vse osebe, ki so zakrivila decem- berske dogodke, kazensko preganjala. Mi- nistri niso izvzeti.

Bivši grški kralj v St. Moritz.

St. Moritz, 1. julija. (Kor. ur.) Kralj Konstantin se je pripeljal danes popoldne z rodino in s spremstvom v St. Moritz.

Venizelosove naloge.

Rimski »Messagero« piše: Venizelos se je prej vedno zavzemal za intervencijo na strani zaveznikov. Francoski listi že go- vore, da bo nastopila 300.000 mož močna grška armada, ki bo planila na Bolgare v Macedoniji. Naši francoski tovariši se pač varajo. Venizelos bo moral pred vsem pre- osnovati deželo in vlado, česar ne bo mo- gel hitro izvesti in tudi ni lahko. Vsekakor se pa, kakor vse kaže, vojska še ne nagiba h koncu in Grki bodo imeli še dovolj časa za vojsko, če jih bo veselilo.

Na južnem Balkanu.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 30. junija. Uradno: V Vardarski dolini s otonovi od časa do časa živahneje streljali. Naši polve-

dovalci so vdrli južno Dojrana v sovražne jarke. Vrnili so se z angleškimi ujetniki.

NEMŠKO URADNO POROČILO IZ MACEDONIJE.

Berlin, 1. julija.

Na desnem bregu Vardarja so odbile bolgarske prednje straže pri Malem Alčaku napad nekega angleškega bataljona.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Ameriške čete v Franciji.

Lugano, 1. (K. u.) »Agenzia Stefani« poroča iz Pariza: Prve ameriške čete so se pripeljale v neko atlantsko pristanišče v Franciji.

Ameriška armada.

London, 28. junija. »Morningpost« poroča iz Washingtona, da šteje redna armada Amerike sedaj 250.000 mož. Milica šteje 260.000 mož, mornariški zbor 30.000, mornarica 120.000 mož. Poleg tega bodo 40.000 mož izvežbali za častnike in sestavili 11 železniških polkov, skupno tedaj 712.000 mož nasproti 327.000 dne 8. februarja.

Nemški podmorski čolni in Španska.

Madrid, 30. (K. u.) »Agenzia Havas«: Ministrski svet javlja, da je nemški podmorski čoln, ki je pribežal v Cadix, zapustil danes jutraj pristanišče. Spremljevali so ga španske torpedovke.

Madrid, 30. (K. u.) Kralj je podpisal dekret, ki prepoveduje podmorskim čolnom vojskujočim se držav vožnje po španskih morjih in zasidranje v španskih pristaniščih.

Notranja politika.

Gosposka zbornica.

Tudi v gosposko zbornico je dahnul duh novega življenja. Prišlo je do debate o mirovnem vprašanju, o samoodločevanju narodov, o vojnih grozotah v Galiciji, o čeških polkih itd. In zopet se je oglašil k besedi znani nemški profesor dr. Lammasch in je vrgel Nemcem, ki kriče samo o veleizdajstvu Slovanov, marsikatero bridko in resnično besedo. Njegove besede so padale kot težki udarci na glave nemških šovinistov, ki še vedno ne morejo razumeti sedanjega duha časa. Dr. Lammasch, znani pacifist, zastopa misel notranjega sporazuma med narodi Avstrije, in dr. Lammasch, prvi strokovnjak na polju kazenskega prava, se je zavzel za revizijo dr. Kramarjevega procesa.

Dr. Lammasch izstopil iz stranke središča gosposke zbornice.

Dunaj, 31. junija. Član gosposke zbornice dr. Lammasch je izstopil iz stranke središča gosposke zbornice. Kakor se glasi, je ta izstop posledica dr. Lammaschevega govora.

Baron Georgi armadni poveljnik.

Dunaj, 30. junija. Bivši minister za deželno brambo baron Georgi se poda na bojišče. Čuje se, da bo postal armadni poveljnik.

Ministrski svet.

Dunaj, 30. junija. (K. u.) Pod predstvom ministrskega predsednika dr. pl. Seidlerja se je vršil danes pred zasedanjem gosposke zbornice ministrski svet. Posvetovanja ministrov so se popoldne nadaljevala.

Za sporazumljenje med Čehi in Nemci.

Dunaj, 30. junija. »Abend« poroča, da se bodo v najkrajšem času pogajanja za dosego narodnega mira med Čehi in Nemci nadaljevala. Pri tej priliki bo padla odločitev o sestavi parlamentarne vlade.

Poslanec Tresić-Pavičić izstopil iz Jugoslovanskega kluba.

Listi poročajo, da je izstopil poslanec Tresić-Pavičić iz Jugoslovanskega kluba. Kakor se glasi, je Tresić-Pavičić glasoval v zadevi proračunskega provizorija v nasprotju s sklepom kluba proti proračunskemu provizoriju.

Posvetovanje glede prehrane v Laksenburgu.

Dunajski dopisnik »Az Esta« poroča, da se je vršilo včeraj v Laksenburgu posvetovanje o vprašanju prehrane. Predsedoval je cesar, ki je ponovno posegel v debato in dal navodila. Pri posvetovanju se je povdarjalo, da so naše zaloge z živili za prihodnje leto zadostne.

Iz Hrvaške.

Nova hrvaška vlada.

Zagreb, 30. Za sekčne načelnike bodo imenovani: dr. Krišković za notranje zadeve; Milan Rojč, nauk in bogočastje; dr. Badaj, pravosodje; Avrelij Bauer, gospodarstvo; za novo ustanovljeni odsek za javno dobrodelnost in socialno pomoč dvorni svetnik dr. Silović.

Združenje vseh unijonistov na Hrvaškem.

Zagreb, 30. Na Hrvaškem se združijo hrvaško-srbska koalicija in unijonisti izven strank v novo demokratično stranko. Predsednik te stranke bo poslanec dr. Vladimir baron Nikolić-Podrinski.

Glasba.

PRODUKCIJE GOJENCEV »GLASBENE MATICE«.

Druga produkcija gojencev »Glasbene Matice« se je v splošnem zdela kot nekaj intermezzo oziroma oddih med prvo, deloma zelo uspešno, in med tretjo, brezdvomno najboljšo. Gojenci, ki so nastopali pri drugi produkciji, so se menjavali v igri na klavirju, v igri na goslih in v samospjevu. Klavirsko igranje je bilo v vseh, bodisi samostojnih nastopih (Marta Kunc, Verena Josin, Jadviga Poženel, Zora Zarnik in Viktorija Simičić) kakor tudi v četveročnem nastopu (Helena in Fran Potočnik) dobro in solidno, semintja zelo lepo. Tudi posamezne klavirske skladbe so bile izvečine prikupljive in značilne, vendar kot sklepni komadi niso napravile posebnega učinka ne pri drugi in tudi pri prvi produkciji ne. Tu bi bil pač umesten kak drugačen izbor. Zelo je ugajala igra na gosli gojenke Lidvine Poženel. Bila je mehka in topla. Skladbi: dve Gotardovi sličici, prva mirna, druga živa, sta bili prav čedni in sta se zadnji pri sklepu kot za nameček zelo podali dobro pogojeni flageoleti in pizzicati. R. Straufov Adagio, ki ga je izvajala na gosli gospa Jela Korunova ob spremljevanju klavirja in harmonija, je napravil istotako prav dober vtis. Pevki, gojenki Pavla Tominšek in Angela Presker sta zapeli vsaka po dve pesmi: prva Brahmsovo »Podoknico« in Zajčev »Lastavicam«, druga dr. B. Ipavčev »Nezakonska mati« in Schumannovo »Nikar me ne vabite!« Predavali sta primeroma dokaj dobro, prva je bila vsekako boljša, ker bolj temperamentna. Glasovno se utegeta še razviti in izpopolniti; svetoval pa bi na vsak način, naj jih šola nikar preveč v višino ne privaja, ampak izlika predvsem v njih naravni glasovni legi.

Tretja produkcija je posebno dobro uspela. Nastopili so učenci in učenke najvišjih učnih razredov. Skladbe so bile vsekakor izbrane in znamenite. Gojenke na klavirju: Emilija Marolt, Božena Bolé, Nilka Potočnik in Dragica Dekleva so se izkazale kot izborne pianistkinje. Med drugimi skladbami smo slišali tudi koncertno fantazijo »Mila lunica« našega A. Foersterja, kar nas je zelo razveselilo. Če bi šola pogledala še v novejšo slovensko glasbeno slovstvo, bi n. pr. v »Novih Akorih« našla marsikatero primerno klavirsko skladbo. Ampak pri nas je dostikrat tako, da je domače — zadnje. Zelo nadarjen je gojenec na gosli Igor Franko. Sigurno in rekel bi samoraslo je izvajal lep Rodetov koncert št. 6. Gosli mu pojo in četudi njegova igra ni vedno popolnoma čistoubrana, pa je vendar v celoti zelo prikupljiva in zasluži dečko že zdaj odlično pohvalo. V sklepnem Dontovem violinskem kvartetu je kot I. violinist prav dobro vodil svoje ostale tovariše. V tej skladbi se nam je njegova igra zdela tudi dokaj bolj čista. Sploh je bil cel kvartet jako ubran, ponekod smo se bajnemu sozvočju kar divili in resnično uživali blago in plemenito glasbo. Pogrešali pa smo v tej skladbi — sami kot taki — nečesa važnega, namreč kakega primernega kontrasta, kake stranske zlasti ritmično se razlikujoče teme; zakaj skladba je hotela proti koncu postajati že malce preveč enolična. — Tudi po pevskih nastopih se je tretja produkcija odlikovala. Gojenka Mila Počivalnik je s svojim milim, barvenno nekoliko temnokritim glasom prav fino predavala znano Mozartovo »Vijolico« in Vilharjevo »Kada mi zvijezdo«. Ravnotako moramo zelo pohvaliti izredno siguren nastop gojenke Jelice Sadar. Zapela je Zajčev »Vir« in Lajovčev »Bujni vetri v polju«. Nadebudna pevka razpolaga z izredno obsežnim in že zelo razvitim glasom bolj temne barve. Samo v višini, ki prehaja že v sopran, nekoliko forsira; tu postane njen forte včasih nekoliko oster in rezoč. Vobče pa smatramo gđeno Sadarjevo za odlično pevko in tudi njeno predavanje je izborno. Izredno lepa sta bila pri tretji produkciji tudi oba dvospeva s klavirjem: Hoffmeisterov, zlasti v spremljanju umetni »Nocturno« in Gerbičev pristnodomači »V noči«, izvajana od dvanajstoroce gojenk solopetja.

Šola »Glasbene Matice« zasluži spričo takih velikih uspehov najboljšo spričevalo in vsestransko priporočilo.

Dovoljujem si pa izreči še par opazk. Produkcijo je zelo motilo prepozno prihajanje občinstva, deloma tudi nemir med izvajanjem. In da se pri takih svečanih prireditvah tudi prisostvujouča mladina rada producira z neugnanim, bodisi umestnim, bodisi neumestnim ploskanjem in če treba tudi ropotanjem, to že zdavnaj vemo, a bi rajše ne vedeli. S. P.

Spominjajte se goriških beguncev!

Gospodarske beležke.

Dopusti kmečkih vojakov.

Dne 26. t. m. so se zbrali zastopniki skoraj vseh avstrijskih dežel pri domobranskem ministru ter zahtevali več in daljših dopustov za posestnike in delavce na deželi. G. minister je zelo poljudno odgovoril, da bode vse storil v ti zadevi, ker je pravočasna sprava poljskih pridelkov za vse enako važna. Vlagajte torej prošnje za žetvene dopuste!

Črnovojne oprostitve za žetev. Poljedelskemu ministru dohaja tako ogromno število takih prošenj, da ni misliti na njih pravočasno rešitev. Zato je svetovati prizadetim, da si rajši izposlušajo pri svoji komandi za žetev primeren dopust. Za dopust ima dotičnik sam prositi pri raportu ali pa predložiti prošnjo svoje žene ali očeta itd. Take prošnje potrjuje mestni vojaški urad, na pošto jih morajo pa stranke same oddajati.

— Pri zavarovalnicah grozi uradniška stavka. Uradniki »Assicurazioni Generali«, ki je največja zavarovalnica v Avstriji, in Prve avstrijske splošne zavarovalnice zoper nezgode, so z ozirom na to, da oba imenovana zavoda svoje osobe veliko slabše plačujeta kakor mnogo manj bogatih podjetij, stavila svojim upravam zahtevo, naj se jim plače zboljšajo za 45 odstotkov. Uprave so ponudile doklade približno 17 odstotkov čiste plače (brez dosedanjih posttranskih dohodkov). S tem pa nastavljenici nikakor niso zadovoljni. Uradništvo je sedaj na zelo dobro obiskanem shodu sklenilo, da izvede svojo zahtevo če treba tudi s stavko. Tozadevno izjavlo so podpisali vsi uradniki obeh zavarovalnic.

Za enakopravnost želodca. Te dni je prinesla graška »Tagespost« oster članek proti neenaki razdelitvi živil v monarhiji. Dočim na Štajerskem in Tirolskem prebivalstvo v pravem pomenu besede strada, imajo na Ogrskem še vsega v izobilju. Tako je neki prijatelj prinesel iz Szolnoka na Ogrskem prekrasno belo »štrucco«, opotičeno z rozinami, katero je kupil v Szolnoku pri peku za 30 vin. Ravno tako ne manjka na Ogrskem tudi drugih božjih dobrot, preskrbljeni so obilo z vsem, prav kakor pri nas vojni dobavitelji. List energično zahteva, naj se že enkrat uredi v monarhiji enakopravnost želodca in naj se izpregovori z Ogrsko resna beseda.

Ogrski rani krompir. Ogrski poljedelski minister je hrvatskim odposlancem, ki so prosili, da bi Ogrska dala Hrvatski večjo količino ranega krompirja, izjavil, da bo Ogrska zaradi suše pridelala kvečjemu 13.000 vagonov ranega krompirja. Od tega bo po pogodbi morala dati 5000 vagonov Nemčiji, 5000 vagonov pa Avstriji, tako ta bo za domačo deželo ostalo komaj 3000 vagonov.

— Meroizkusni urad v Ljubljani, preizkušanje sodov. Pri c. kr. meroizkusnem uradu v Ljubljani preizkuševali se bodo odslej znanprej sodi za privatne stranke zopet na vseh uradnih dneh.

Alkohola so proizvajali v Franciji leta 1912. 3.309.309 hl, leta 1913. 2.855.000 hl, leta 1914. 1.654.000 hl, leta 1915. pa 1.087.000 hl.

Primorske novice.

— Slavnostno blagoslovljenje nove »vojne zastave« v spomin vojakom iz vasi Trebič se je vršilo v Trebiču 25. junija ob 5. uri popoldne. Zastava je delo neke trvdke z Dunaja (ali nimajo slovenskih trvdk?) in velja 600 K. Rob je v narodnih barvah. — Želblje je med drugimi zabilo pet v norodno nošo oblečenih žen.

Zahvala. Po prestani dolgi, težki zimi v mrzli tujini smo za veliko noč prvič zaslišali mili slovenski pozdrav iz ust dušnega pastirja. 21. aprila 1917 nas je obiskal čast. gosp. Josip Vodopivec iz Nabrežine. Nismo se mogli zdržati solz velike sreče, saj smo bili dolgega pol leta od vseh pozabljeni kakor v puščavi. Marsikaj je bilo treba prestat, ker ne razumemo nemški. Sedaj smo mogli opraviti svojo velikonočno dolžnost. Pa tudi drugače se je čististi duhovni gospod potrudil, da bi izboljšal naš položaj. V naše veliko veselje se je naselil blizu nas in sedaj imamo kam zateči se v potrebi. Ako nas tare dušna ali telesna stiska, se vedno in vselej z najtežjim zaupanjem obrnemo nanj. Le njemu se imamo zahvaliti, da se nam je stanje zboljšalo in so Nemci prijaznejši do nas. Za vse to se mu najiskrenejše zahvaljujemo in mu želimo obilo božjega blagoslova z nebes. Mi njega in njegovih dobrot ne bomo nikoli pozabili. — Oed, 18. junija 1917. — Slovenski begunci.

Aprovizacijske stvari iz Trsta. Preživljanje v Trstu postaja od dne do dne težavnejše. To, kar nam daje aprovizacija, zadostuje — recimo — v najboljšem slučaju za dva dni. In potem? Pomačaj si, kakor si moreš. Pozimi smo se tolažili, da bo poleti bolje, da bo takrat vsaj zelenjave in sadja dovolj. A sedaj vidimo, da so bili naši upi žalibog goljufivi. Prihaja sicer nekaj zelenjave in sadja na trg, a še vedno premalo za naše veliko mesto, tako da je že pred-

polodne vse popolnoma razprodano. Kje naj bi ticali vzroki zato? Eni trde, da so brezvestni spekulanti temu krivi, drugi zopet pripisujejo to pomanjkanje vže več tednov trajajoči suši. Najsibo kakor hoče, dejstvo je, da se sme prirštovati srečnim, kdor s trga prinese kaj domov. Istotako je z ribami. Pojdi na ribji trg, ki za marsikoga še daleč leži, čakal boš tam ure in ure in zna se ti pripetiti, da pojdeš praznih rok domov in z istotako praznim želodcem. Mogoče, da je premalo ribičev, mogoče, da primanjkuje mrež in drugih priprav za ribolov, mogoče tudi, da se ne more radi vojne ribariti na odprtem morju. Eno pa ne gre nikakor v glavo našim ženam, da imajo ribe dvojno ceno, vojaška uprava prodaja sardele po 1.44 K, aprovizacija pa po 2.40 K kilogram. Pravijo, da je režija aprovizacijskega ribolova večja. Posebno razočarajoče vplivajo cene mesa v Trstu, če jih primerjamo z onimi v nedaljni Ljubljani. Tu na primer govedina po 10 do 14 kron kilogram, tam 4.80 do 6 kron kilogram. Torej zelo visok odstotek razlike! Sedaj ko se rabi za zelenjavo očet, tudi ta izginja. Prodaja se ga že po 1.40 K liter. Olje pa je postalo prava delikatesa. Prodaja se ga pod roko do po 40 K liter. Taisto velja o kavi, za katero se že plačuje 80 kron za kilogram. To so cene za pretežno večino prebivalstva nezmisljive. Od zunaj pa je težko kaj dobiti in če komu kako usmiljeno srce kaj po pošti pošlje, se zna pripetiti, da zgubi zaboj po poti kaj svoje teže. Kdor pa pride iz zaledja v mesto po Opcinah, mu pa preti nevarnost, da mu razne straže vsa živila zaplenijo. Živimo torej kakor v obleganem mestu. Le podzemeljskih rovov ni, da bi smeli ven in noter — z blagom.

Tatvine usnatih jermenov v tržaških tovarniških podjetjih so sedaj na dnevnem redu. Tako je bila v soboto popoldne izvršena enake vrste tatvina v vrednosti 200 kron v ladjedelnici »Austria«. Tatove so takoj izsledili in zaprli.

Kedaj bo teh nesreč konec? 13letni Sankt Pecchiar in 8 letni Angelj Saches, bivajoča v Katinari pri Trstu, sta našla na nekem istotam ležečem polju nerazstreljen puškin naboj ter začela tolči po njem, dokler se ni razpočil. Prvi je bil ranjen na obeh rokah, drugi je pa zadobil težko telesno poškodbo na enem očesu.

Od laške granate je bil zadet v desno nogo 64 let stari posestnik iz Avč št. 85 ter so ga prepeljali v tukajšnjo deželno bolnico. Zadeti je bil doma.

Iz ruskega ujetništva pošiljajo pozdrave: Rudolf Nemec, Bilje-Gorica; Mirko Gregorij, Bukovica-Bilje; Jožef Paškulin, Št. Andrež-Gorica — vsi v Carvisanu ob Volgi, bar. III, Saratovska gubernija, Rusija. — Ivan Koren, vojni ujetnik št. 1309, Rusija, Feodosija, Krim, Zemskaja uprava.

Nasilnež ranil uradnika. Ivan Filippi, 55 let star, uradnik zaklada vojniških sirot in vdov je bil v četrtki v svojem uradu pretepen po nekem malopridnežu, ki mu je tako prizadjal več poškodb na raznih delih telesa.

Iščejo se: Štefan Maurič, Ldst. Baon, vojna pošta, išče svojo družino iz vasi Debenje pri Kanalu, in sicer očeta, mater, ženo in petero otrok. — Mihael Gerbec, Straža št. 20, pošta Cerkno, Primorsko, išče Terezijo Mirtič z družino, stanujočo preje v Sp. Šiški pri Ljubljani, Vodovodna cesta 201. — Išče se naslov Fran Torosa, trgovca iz Krmina. Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani, Dunajska cesta 38-I. — Išče se Anton Adamič, vdovec po pok. Tereziji Adamič iz Škrbine št. 83, in njegova hči Katarina Adamič, šivilja iz Škrbina. Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani, Dunajska cesta št. 38-I.

Poizvedbe in naznanilo. Ivan Jug, k. u. k. Festungs-Verpflegsfiliale Magazin Nr. 5, Marinefeldpost Pola, bi rad zvedel, kje se sedaj nahajajo: Jožef Gabričeljč in njegova dva sinova, ki so vsi trije vojaki, doma iz Gorenjega polja pri Kanalu; dalje Štefan Stanič iz Kamenc in Štefan Gabričeljč iz Gobvic na Kanalskem. Jug je prejel od č. g. Franketa iz Italije naslove njihovih družin, katere bi jim rad poslal.

Slovenski begunci v Brucku ob Liti.

Že dolgo časa nam ni prinesel »Slovenec« nobenih novic, čeprav jih tudi tu ne manjka, seveda ne bogve kako dobrih in prijetnih. Begunci kaj radi prebirajo »Slovenca«, najpreje poiščejo predaleček za »Primorske novice«: radovednost in hrepenenje po zapuščenem domu jim ne dasta miru ne pokoja, dokler ne zvedo kaj novega iz domačih krajev, iz goriške dežele, kamor hitijo vse njih misli in želje... Nestrpno radi bi kje ugledali in brali vrstice, ki bi jim govorile o blažem miru, o skrajšani vrtni na domačo grudo, da bi bili čimprej rešeni. Glede »Slovenca« bi še to omenili, da prihaja naročnikom iz taborišča prepgostokrat jako neredno in več dni kasneje po več številkih hkratu. Zakaj? Vzrokov utegne biti več, a najpoglavitejši je ta — kakor pravijo — da mora »Slove-

nec» pasirati še drugo cenzuro, odtod ta zakasnitev.

Pohiteli smo 26. maja, na binkoštno soboto, na bližnjo, tri ure oddaljeno romarsko pot: Maria Ellendi. Med romarkami je bila v glavnem zastopana Marijina družba, na številu okrog 300. Tu smo si ogledali lepo, moderno prikrojeno svetišče ter se dobro pokrepčali, duševno in telesno. Največjo pozornost je pri tujih romarjih vzbudilo naše milo ubrano petje pevskega zbora, prepevaločega pesmice na čast Mariji Devici, begunski Kraljici.

Drugi dan — na binkoštni praznik — nam je priredil preč. g. Fr. C. z združenimi močmi malo večerno zabavo ali veselico: pevske točke in različne deklamacije, med njimi tudi begunski »oče naš«, spesnil dr. Jos. Lovrenčič, katerega so dekleta iz Marijine družbe kaj spretno in ginljivo prednašale. Ljudstvo kaj rado prisotuje takim »koncertom«, saj vsaj tisti čas pozabijo gorje begunstva v barakah, ki jih je zadelo. Le žal, da se take, enake predstave morajo vršiti pod prostim, šumnim nebom, čeravno zidajo mojstri že dolge mesece številne barake, a malokatero dozdajo, če se jim že prej ne posuje.

Dnevne novice.

— **Notranji minister** grof Toggenburg je prišel za nekaj dni v Inomost, da se poslovi od uradništva kot bivši namestnik na Tirolskem.

— **Č. g. Peter Mohar umrl.** Dne 29. junija je umrl na Konjščici pri Zagorju ondnotni ekspozit č. g. Peter Mohar. N. p. v m.!

— **Umrli kanonik Walker** (umrl v Kandiji pri Novem mestu) bo pokopan v torek, dne 3. t. m.

— **»Zarja« padel.** Z iskreno žalostjo mora »Zarja« naznanjati smrt že šestega člana: dne 19. junija t. l. je padel na Cima Dodici v Italiji jurist Herman Tschamerik, poročnik pri 17. pešpolku. Blag mu spomin! — Slov. kat. akad. tehn. društvo »Zarja«.

— **Odlikovana orožnika.** Z železnim križcem s krono na traku hrabrostne svetlinje sta odlikovana nadomestni stražmojster g. Josip Miklavčič ter orožniški stražmojster g. Ivan Bajt, oba dež. orož. poveljstva št. 12 v Ribnici. G. Miklavčič je uradni pri deželnem odboru v Ljubljani in je prvi izmed nadomestnih orožnikov na Kranjskem, ki je dosegel to visoko odlikovanje. Čestitamo!

— **Slikarska šola v Zadru.** Zadrski »Narodni list« poroča, je sklenil tamkaj otvoriti slikarsko šolo slovenski slikar Viktor Cotič. Slikar Cotič je znan kot izvrsten portretist.

— **Trije požari v Naklem.** Iz Nakla se poroča, da so tekom zadnjih deset dni imeli v fari tri požare. Prvi je nastal v vasi Čegelnica, kjer je postala žrtev ognja le Backova hiša, čeprav je cela vas skoro izključeno lesena in so hiše zelo vkup. — V sredo popoldne pa je treščilo v hišo posrestnika Janeza Prosen v Strahinju. Pogorelo ni veliko, ker je vojaštvo s civilisti vred pridno gasilo. Žrtev ognja pa je postala hišna gospodinja, mati g. profesorja Petra Prosena, ki je padla po stopnicah, ko je hitela ven, ter je obležala v ognju. Reševati jo je skočil nek vojak, ki se je pa tudi sam močno opeknel po celem telesu. Mati je živela še en dan po tej nesreči in je bila pri popolni zavesti, čeprav svojega telesa, zlasti pa glave ni nič več občutila. — Na sv. Petra dan popoldne ob 4. pa je planil rdeči petelin iz Bankove strehe v Naklem. Pogoreli sta le dve hiši. Bogu in tu bivajočim vojakom se moramo zahvaliti, da ni bilo večje nesreče, zlasti ker je močno vlekel veter, a vode je primanjkovalo. — Zlasti sosedje se prav toplo zahvaljujemo vojaštvu za pomoč. — Bog Vam bodi plačnik!

— **Velik požar je izbruhnil** dne 29. t. m. v vasi Gornje Jezero pri Ložu in uničil skoro polovico vasi. Uničen je oni del vasi proti Cirknici. Pogorelo je 15 gospodarskih poslopij, 3 hiše, 4 goveda in več prašičev. Ljudje so bili odšli k maši; ko bi ne bilo vojakov, bi bila pogorela vsa vas.

— **Požar v Bevkah pri Vrhniku.** Dne 27. junija ob 4. uri je v Bevkah pri Vrhniku treščilo v hlev hiše št. 10. Začela je takoj goreti slamnata streha in seno, katero so ravno takrat metali z voza na hlev. V četrtr ure se je požar razširil že na sosednje hiše in v eni uri je zgorelo dvojje hiš, 16 podov, 12 hlevov in več kozolcev. Zgorelo je tudi 11 glav goveje živine in čez 20 prašičev — mnogo živine in prašičev se je opeklo ter bo kmalu poginila. Človek se ni nobeden ponesrečil. Ožgano pa je vse bližnje sadno drevje in vsi poljski pridelki v bližini. Prihitelo je pet pož. bramb, ki so ogenj omejile, da ni prišel čez mesto, tako da onostran cesti proti Vrhniku, kjer je cerkev, župnišče, šola itd., ni gorelo. Pogorel-cem je ogenj uničil živež, obleko, vso krmo, katero so imeli večinoma doma, vozove, orodje in drugo, kar je bilo pod streho. Doma ni bilo ob začetku ognja nobenega človeka. Takega požara ni bilo v

Bevkah od leta 1827. — Vsem ognjegascem, vojakom in sosedom, ki so pomagali gasiti, stotera hvala!

Tednik »Sava« v Kranju je prenehal izhajati.

Lepa dobrodelna prireditev. Pišejo nam: V nedeljo, dne 17. junija, se je vršila v Šmihelu pri št. Petru na Krasu pod pokroviteljstvom g. podpolkovnika J. Schaden velika ljudska veselica na korist vdovskemu in sirotinskemu zakladu. Na travniku v bližini Reške ceste, ki je bil v ta namen nad vse ukusno okrašen, začelo se je že ob 3. uri popoldne živahno vrvenje, ki se je ob zvokih vojaške godbe razvijalo skoro do trde noči. Različni, okusno postavljeni paviljoni, bogato založeni z najrazličnejšimi okrepčili, so bili ves čas naravnost oblegani. V prvem, kojega oskrbo je iz prijaznosti prevzela ga. nadporočnikova Honcl v družbi gđ. Dolničarjeve, zbirali so se prijatelji šumečega šampanja; drugi, pod skrbnim vodstvom gospe baronice Wurzbach je moral slednjič navzlic bogati zalogi tobačnih izdelkov nadomestiti iste z bonbončki in črešnjami. Neštivilno obiskovalcev je imel tretji paviljon — v katerem sta pod vodstvom g. stotnika Jeuthner prav vrlo gospodarili ga. Biščakova in gđ. Grete Erb in svojim gostom stregli z jedjo in pijačo. V veliki restavraciji na drugi strani smo videli gostilničarja narednika g. Adamič, kako vrlo se je s trumo natakarev in natakare izkazal navzlic tolikemu navalu. Kaj pa paviljon v onem nasprotnem kotu, ki je obdan od nepregledne množice? Tam se dvigajo dobriki srečolova — vsaka srečka zadene. Gđ. učiteljice iz okolice, njim na čelu gđ. Pleškova in Žigmanova, neumorno prodajajo srečke. — Da je veselica, ki se je izvedla pod vodstvom g. nadporočnika barona Wurzbach, tako lepo uspeła, pripomogli so razven imenovanih mnogo tudi gg. stotnik Jenntner, nadporočnik Honcl, nadzdravnik dr. Manhal, g. Biščak z gospo, poslovodja in g. Dolničar, restavater na kolodvoru v št. petru. Udeležilo se je nad 4000 oseb, čistejša dobička je dobil vdovski zaklad 5500 K. — K sklepu naj izrečemo še iskreno zahvalo trdkam, ki so z obilnimi prispevki pripomogle k tako lepo uspelemu srečolovu, zlasti gg. Bamberg in Kleinmayer, Benedikt, Bonač, Buzzolini, Gerber, Elbert, Haman, Kollman, Krisper, J. C. Mayer, Miklavc, Persche, Petričič, Schiffer, Schmidt, Schneider & Verovšek, Schummi, Stacul, Till in Urbanc. J. N. Koceli v Škofji Loki, Ferdo Špillar, Leopoldina Špillar, J. Križaj v št. Petru, Kleinoschegg, Gösting in A. Haase v Pragi. Vsem tem kakor tudi županu občine Šmihel in drugim posestnikom, ki so brezplačno prepustili prostor za veselico, kličemo v imenu ubogih vdov in sirot: Srčna hvala!

Umrli je v Senju veletrgovec Franc pl. Vukelič.

Železniška nesreča. Dne 26. junija okoli 12. ure ponoči je težko ponesrečil v Založu tamošnji 17 let stari delavec Ivan Veretik iz Zgor. Kašlja št. 34. Ko so premikali železniške vozove po progi, je hotel na enega, ki je bil v teku, skočiti, a se je pri tem spotaknil ob kup lesa ter padel pod voz. Poškodovan si je levo nogo tako, da so mu jo morali pod kolenom takoj odrezati, ranjen je pa tudi na desni nogi in levi roki. Zdravi se v deželni bolnišnici v Ljubljani.

— **Električna razsvetljava v Novem mestu.** Armadno vodstvo je na željo udeležnih poveljstev podaljšanje že obstoječega električnega toka iz Kandije v Rudolfovo zaukazalo. V primeroma kratkem času so bila dela dovršena. Zvezane so s tokom sedaj že vse bolnišnice in poslopje c. kr. okrajnega glavarstva. Za razsvetljava mesta postavile so se tri obločnice. Napeljava električne luči v privatna poslopja se je iz tehničnih ozirov še odložila.

Velika nesreča. Pri delu na obrežju Batthyanyi na Reki so padli 4 delavci sedem metrov globoko in se nevarno poškodovali. Eden od njih Franc Hrovatin, oče več otrok, je umrl.

Železničar ponesrečil. Na kolodvoru v št. Petru na Krasu je padel z železniškega voza 52 let stari nadsprevednik južne železnice Ferdinand Wotruba iz Zelene jame št. 141, v trenutku, ko se je vlak ustavil ter si je pri padcu zlomil rebra na levi strani in poškodoval levo nogo v stegnu. Zdravi se v deželni bolnišnici v Ljubljani.

Smrtna kosa. Umrl je v Celju bivši pekarski mojster, hišni posestnik Vincenc Istenič. — Umrl je v Mariboru revident južne železnice g. Wagner. — V Slovenjem gradu je umrla trgovčeva vdova Helena Winkler, stara 65 let. — V Mariboru je umrl uslužbenec južne železnice Luka Wertnik. — V Beljaku je umrl veletržec Mat. Pippan. — Umrl je v Gradcu pešec pešpolka št. 7 Jožef Pečnik. — Umrl je v Pulju višji komisar finčne straže Franc Rudesch.

Črne koze so se pojavile v Dubrovniku.

Utonil je na Reki v morju finančni stražnik Ivan Kosa. Po noči je imel službo ter se je utrujen najbrž vsedel na rob, kjer je zaspal in padel v morje.

Umrli je v Reki vpoiki en reski proto-

fizik dr. Avgust Pillepich. Rojen je bil leta 1829. v Selcu v Vinodolu.

Ljubljanske novice.

Ij Ustanovni občni zbor »Kranjskega deželnege društva c. kr. avstrijskega zaklada za vojaške vdove in sirote ter za varstvo otrok in oskrbo mladine« v Ljubljani se vrši v navzočnosti Njegove c. in kr. Visokosti presvetlega gospoda nadvojvode Leopolda Salvatorja, pokrovitelja-namnestnika »C. kr. avstrijskega zaklada za vojaške vdove in sirote« in Njegove Svetlosti Avgusta princa Lobkowitz, podpredsednika »C. kr. avstrijskega zaklada za vojaške vdove in sirote« v ponedeljek, dne 9. julija 1917, ob 11. uri dopoldne, v slavnostni dvorani c. kr. deželne vlade (dohod pri glavnem vhodu, Bleiweisova cesta št. 10). Dnevni red: 1. Volitev dvajsetih članov v društveno vodstvo, dveh računskih preglednikov in treh razsodnikov, oziroma njih namestnikov (§ 13., t. 2., društvenih pravil). 2. Volitev zastopnikov deželnege društva na glavni skupščini »C. kr. avstr. zaklada za vojaške vdove in sirote« (§ 13., t. 4. društ. pr.). 3. Slučajnosti.

Ij Sv. maša za pok. monsig.-dekana Janeza Filipiča bode jutri, 3. t. m. v Trnovski župni cerkvi ob 7. uri zjutraj.

Ij Povišanje in odlikovanje. Črnovojni nadzdravnik g. primarij dr. Fr. Derganc je bil inventurno povišan za c. kr. črnovojnege polkovnege zdravnika, pred kratkim je bil odlikovan s častnim znakom Rdečega križa z vojno dekoracijo.

Ij Vojaška vest. Podpolkovniku Gustavu Garzarolli pl. Thurnlackh je podeljen naslov in značaj polkovnika.

Po smrti odlikovan. Cesar je odlikoval častniško službo opravljajočega poveljnika voda Franca Perdana, prost. strel. baona VI. z zlatim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetlinje in z meči.

Ij Avtomobil padel v Gruberjev prekop. V soboto je pripeljal sofer desetin Roschek, doma z Dunaja, osebni vojaški avtomobil v Ljubljano v popravo. Oglasil se je pri rodbini Kornovi na Poljanski cesti, s katero se je seznanil po Kornovem sinu, ki tudi služi pri neki avtomobilski koloni, in tam prenočil. V nedeljo popoldne je hotel nakupiti v okolici nekaj zelenjave in je povabil gospo in hčerko Kornovo, da se peljeta z njim, ker ni sam znan. Po kosilu ob tri četrt na 2. uro popoldne so se odpeljali od doma proti dolenski cesti. V avtomobilu so bile štiri osebe: sofer Roschek, njegov spremljevalec desetik Buda in gospa Kornova s 16letno hčerko. Na ovinku Strelške ulice in Nadvojvode Friderika ceste se je hotel sofer umakniti neki ženski, a ni mogel kreniti trenutno ne na levo ne na desno. Z vsa silo se je zaletel z avtomobilom v železno ograjo, ki je ob cesti Gruberjevega prekopa, pri kateri se je vsled močnega sunka izdril v cement zalit železni drog, ograja se je podrla, avtomobil pa je zdrsnil v prekop in se med potjo obrnil. Prizor je bil strašen. Gospa Marija Kornova je padla že pri padcu po strmini iz voza in obležala nezavestna na strmini. Desetik Buda se je tik pred vodo rešil in ostal na suhem, sofer in Kornova hčerka Emilija sta zdrčala z avtomobilom v vodo, voz se je razbil, sofer Roschek je izginil v vodi, hčerko pa so le s težavo potegnili z vrvo na breg. Avtomobil je padel s tako silo v prekop, da je Kornova hčerka že med padcem po strmini zletela iz viška iz voza naravnost v vodo. Gospo in hčerko so v nezavestnem stanju prepeljali z rešilnim avtomobilom takoj v deželno bolnico, kjer se jima je dala prva pomoč. Gospa je poškodovana na glavi, rokah in ima zlomljeno ključnico, hčerka pa se je močno pretresla. Soferja Roscheka še niso našli. — Na lice mesta so došli vojaški funkcionarji z avtomobili in rešilno pripravo in rešilno društvo z veliko lestvijo. Avtomobil je popolnoma razbit in so ga z veliko težavo z vrvmi in s pomočjo drugega avtomobila izvlekli iz vode po strmem bregu na cesto.

Ij Gladališka večera na korist soškemu zakladu. Prihodnjo soboto in nedeljo bosta ob sodelovanju skoro samih vnanih umetniških moči in vojaške godbe v veliki dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani na korist soškemu zakladu dva gladališka večera, katerih spored obsega: orijentalno mimodramo »Budahov ognjeni nakit« s ple-salko-umetnico (klasični plesi) gđ. Claudino Margit v glavni vlogi, umetniško pevanje serijoznih opernih arij, umetniško-pripovedovalna predavanja resnega značaja, vedra prednašanja s petjem ter koncertno glasbo vojaške godbe. Vstopnice se v prodaji dobe od danes v Dolencevi trafiki v Prešernovi ulici.

Treščilo je včeraj popoldne v veliko staro brezo na Koschirjevem vrtu Pred Prulami ter jo tako razbilo, da stoji pokoncu same trske.

Ij S tramvaja je padla pri garnizijski bolnici, delavka tobačne tovarne Antonija Satler iz Novega Vodmata 41 ter si pri padcu poškodovala levo nogo v členku.

Ij Prodaja moka. Moka se prodaja strankam ves tekoči teden do vsote sobote, dne 7. julija. Na vsako izkaznico se dobi 1 kg moka, in sicer: v VII., VIII. in X. okraju pol kilograma moka za kuho, kilogram po 66 vin., in pol kilograma ajdove moka; kilogram po 82 vin. V ostalih okrajih pa pol kilograma moka za kuho, kilogram po 66 vin., in pol kilograma koruznega zdroba, kilogram po 90 vin.

Ij Ostanek moka je napovedati zanesljivo v ponedeljek, dne 9. julija.

Ij Razdelitev salam na uradniške skupine. V torek, dne 3. julija, bo mestna aprovizacija razdeljevala v cerkvi sv. Jožefa goveje salami na izkaznice uradniških skupin. Na vsako osebo odpade pol kilograma in je cena za I. in II. skupino po 4 K 80 v, za III. in IV. skupino po 6 K za kilogram. Določa se naslednji red: Od 8. do pol 9. I. skupina št. 1 do 200, od pol 9. do 9. I. skupina št. 201 do konca in cela II. skupina, od 9. do pol 10. III. skupina, od pol 10. do 10. IV. skupina. Pripraviti je drobiž.

Ij Razdelitev salam na rmene izkaznice D. V torek, dne 3. julija dopoldne od 10. do pol 11. razdeljuje mestna aprovizacija v cerkvi sv. Jožefa na rmene izkaznice s črko D goveje salami po 6 K kilogram. Na vsako osebo odpade po 1 četrt kilograma. Pri oddaji je pripraviti drobiž.

Ij Razdelitev salam na rmene izkaznice s črko A. V torek, dne 3. julija popoldne, od 2. do pol 3. razdeljuje mestna aprovizacija v cerkvi sv. Jožefa na rmene izkaznice, zaznamovane z veliko črko A. goveje salami po 2 kroni kilogram. Na vsako stranko odpade po 1 četrt kilograma. Pri nakupu naj se pripravi drobiž.

Ij Razdelitev salam na rudeče izkaznice. V torek, dne 3. julija, popoldne bo mestna aprovizacija iz cerkve sv. Jožefa oddajala goveje salami na rudeče izkaznice. Na vsako osebo odpade po 1 četrt kilograma. Določa se naslednji red: Od pol 3. do 3. pridejo na vrsto vse one rudeče izkaznice, ki so zaznamovane z veliko začetno črko A. Od 3. do pol 4. rudeče izkaznice s števil. 1 do 200, od pol 4. do 4. števil. 201 do 400, od 4. do pol 5. števil. 401 do 600, od pol 5. do 5. števil. 601 do 800, od 5. do pol 6. števil. 801 do 1000, od pol 6. do 6. števil. 1001 do konca. Rudeče izkaznice s črko A dobe salami po 2 kroni kilogram, ostale rudeče izkaznice po 4 kroni kilogram. Pri nakupu je pripraviti drobiž.

Ij Za trgovce in konsumente! Za petrolej veljajo odslej v Ljubljani naslednje najvišje cene: Za 1 liter 56 vinarjev, za 1 kilogram 67 vinarjev. Po teh cenah je plačevati petrolej v prodajalnah, ne da bi ga trgovec dostavil na dom. Prodajalci petroleja morajo nabiti te najvišje cene v prostorih prodajalne, ki so dostopni kupcem na dobro vidnem mestu.

Kaša, ki se je oddajala na mestnem magistratu za rodbine z več otroci, je pošla. Stranke se opozarjajo, naj ne hodijo več na magistrat, ker se nadaljnih nakazil ne more več izdajati.

Ij Izgubila se je v soboto dopoldne na trgu denarnica z srednjo vsoto denarja. Pošten najditelj je naprošen, naj jo odda proti nagradi Sv. Petra cesta št. 6.

Novo podrobnosti o umoru Franca Ferdinanda.

»Az Est« priobčuje doslej neznane podrobnosti o umoru nadvojvode Franca Ferdinanda in soproge v Sarajevu dne 28. junija 1914., katere je izvedel od osebnosti, ki so bile priča onega usodopolnega dogodka. Piše:

Franco Ferdinand je potoval v Sarajevo preko Trsta. Ko se je peljal po obrežju na pomol, kjer je čakala ladja, je slutil svojo bližnjo smrt. Nemirno je begal njegov pogled preko visokih hiš, kakor bi se bil bal, da bi z oken ne metali nanj bomb.

Na čumajskem mostu v Sarajevu je vrgel Čabrinović bombo. Bomba je padla na zapognjeno streho nadvojvodskega avtomobila, odkoder jo je prestolonaslednik z veliko prisotnostjo duha vrgel na tla. Bomba je padla na cesto, eksplodirala in poškodovala tretji avtomobil, v katerem je nied drugimi sedel prestolonaslednikov adjutant podpolkovnik grof Merizzi, ki je bil ranjen. Merizzija so odpeljali v bolnišnico, nadvojvodske par je nadaljeval pot proti magistratu. V mestni hiši je prestolonaslednik prekinil županov pozdravni govor z besedami:

»Človek pride semkaj na obisk, pa je sprejet z bombami! To je nezaslišano!»

Po kratkem odmoru je dodal z lednim smehljajem: »Da, — govorite, gospod župan!»

Ko je župan dovršil svoj pozdravni nagovor, je nato feldčajmojster Potiorek podal nadvojvodu besedilo njegovega odgovora, katerega je prestolonaslednik prebral naglo in hripavo.

Po tem uradnem činu so se začeli posvetovati, kaj se ima zgoditi? Splošno razširjena govorica, da je nadvojvoda Fran Ferdinand kot pogumen vojak proti nasvetu svojega spremstva vstrajal na tem, da se izvede prvotni program, ne odgovarja dejstvom. Resnica je, da se je nadvojvoda izrazil tako-le: »Kaj naj začnemo sedaj? Ali naj se pustimo dalje obstreljevati, dokler ne bomo mrtvi?« Nato je odgovoril feldcajmster Potiorek: »Samo dvoje je mogoče: Ali kaznujemo mesto s tem, da damo očistiti ceste in potem izvedemo program do konca ali pa program sploh opustimo.« Po kratkem premisleku je odgovoril nadvojvoda: »Ceste izprazniti pred izvršitvijo programa, to mi ne ugaja, naj se rajši pretrga program; le Merizija bi se še rad obiskal.«

Odpravili so se tedaj na pot v bolnišnico. V splošnem razburjenju so pa žal pozabili povedati šoferju nadvojvodskega avtomobila, po katerem potu naj vozi. Zato je sledil spredaj vozečemu županovemu vozu do vogla Appelovega nabrežja in Franc Jožefove ceste. Avtomobilni častnik grof Harrach, ki je v varstvo prestolonaslednika stal na voznem stopalu, je zaklical šoferju, ko je videl, da hoče le-ta zaviti na napačno cesto, naj ustavi. Šofer je zavrl voz in ravno s tem se je nudila Principu nepričakovano ugodna prilika, da je na razdaljo štirih korakov dvakrat ustrelil. Vsaka krogla je na čuden način prebila po eno žilo odvodnico: prestolonasledniku v vratu, njegovi soprogi v spodnjem delu telesa.

Potioreku je pripadla sedaj strašna naloga, da je umirajoča podpiral s svojimi rokami, dočim ga je oblivala njuna kri ter je avtomobil z blazno naglico drvel dalje. Osebe iz Potiorekove bližine so mnenja, da je Potiorek ob tej priliki dobil tisti živčni pretres, ki se je kmalu nato v srbski vojski tako usodepolno pokazal. Ko je Potiorek stopil iz voza, je bil njegov obraz pepelnast in čisto izpremenjen, vendar je zbral vso svojo moč in ukazal trupli prenesti v salon. Svoje spremstvo je odpustil s poveljem, naj se čez deset minut zopet javi, nato je poldruho uro narekoval brzjavke na vladarja in kompetentna mesta.

Glasom izpovedi neke druge visoke osebnosti je Potiorek pri posvetovanju prestolonasledniku zagotovil, da ne bo nobene napada več, ker so vsi zarotniki že v ječi. Prestolonaslednik je baje skeptično odgovoril: »Tega sicer ne verjamem, nekaj krogel bomo še dobili.«

Sarajevske in tržske smrtno slutnje nesrečnega prestolonaslednika niso bile prazne. O nameravanem atentatu so bile razširjene razne govorice, in italijanski in nemški konzul, ravno tako predsednik bosanske deželne banke so prestolonaslednika najnujnejše svarili pred sarajevskim potevarjem. Izmed gledalcev je mlada deklica opozorila policajca, da stoji blizu nje mož, ki nekaj skriva in je zelo sumljiv. Policaj to je čemerno zavrnil: »Pustite me v miru, jaz moram sedaj salutirati!« Princip sam je vprašal nekega defektiva, v katerem vozu sedi prestolonaslednik in defektiv mu je pokazal avtomobil Franca Ferdinanda!

Na poti, po kateri se je imel peljati prestolonaslednik, je bilo porazdeljenih trinajst bomb. Na zaslišanju je Princip tudi povedal mesta, kje bombe leže. Dvanajst so jih našli, trinajsto je nekde vrgeč v neko hišo.

Spričo vseh teh podrobnosti se mora človek čuditi, kako je usoda pomagala močilem, kakor bi bil imel sam satan svoje roke vmes, da bi se umor posrečil in užgal svetovni požar.

Padli vojaki.

Padli vojaki c. kr. gorskega strelskega polka št. 2.

Klavora Josip (Čezsoča), pokopan 22. aprila; Glažer Jakob (Vipava, Stajersko), pokopan 22. aprila; Zupančič Fran (Zalna), padel 20. maja; Drolc Franc (Hruška), Kamnik, 13. maja; Kočnar Martin (Apnenik, Krško), 16. maja; Kunc Anton (Rovte, Logatec), 13. maja; Passler Josip (Dunaj), 12. maja; Krošl Ant. (Sv. Ana, Slov. Bistrica), 13. maja; Zalec Janez (Sinji vrh), 20. maja; Pristov Janez (Nivica, Kranj), 13. maja; Kopač Avgust (Št. Vid), 19. maja; Zupančič Josip (Vel. Gaber), 20. maja; Podgornik Franc (Cirkno, Tolmin), 13. maja; Zajc Mihael (Zlatopolje), 13. maja; Petan Pavel (Sela, Brežice), 13. maja; Simčič Janez (Sv. Martin, Kojsko), 20. maja; Benko Mohar (Zelimlje), 15. maja; Marinčič Alojzij (Zagorje, Postojna), 17. maja; Kunšek Janez (Zabukovje, Brežice), padel meseca maja; Jeras Janez (Moste), 14. maja; Gaber Leop. (Škofjaloka), 12. maja; Zorc Ant. (Zagorje, Litija), 15. maja; Kucler Janez (Gorice, Ljubljana), 13. maja; Česen Jan. (Stražišče), 15. maja; Schleimer Viktor (Kočevje), 13. maja; Vovk Anton (Jesenice, Radovljica), 14. maja; Rakar Janez (Buzet, Istra), 14. maja; Bremec Jak. (Ziri), 14. maja; Žitnik Anton (Grosuplje), 19.

maja; Špelar Jožef (Trebelno), 22. maja; Jereb Karel (Mirnapč), 16. maja; Šulin Andrej (Bovec), 16. maja; Mihelič Ludovik (Ribnica), 20. maja; Dreco Karel (Črešnjevec, Maribor), 20. maja; Čampa Janez (Bloke), meseca maja; Kotlan Jernej (St. Jurij, Celje), 24. maja; Pešec Martin (Sv. Križ), 13. junija; Lovše Anton (Vače), 10. junija; Rupnik Anton (Dobrava), 10. junija; Savič Milan (Kastav), 19. junija; Cerkovnik Andrej (St. Rupert), 15. maja; Smid A. (S. ofjaloka), 1. junija; Počtnik Franc (Savci, Ptuj), 19. junija; Lahne Alojzij (Klenovik, Smarjeta), 22. junija; Inglič Anton (Dobrunje, Ljubljana), 16. junija.

Za okrepitev pljuč priporočamo masažo prsi in hrbta s Fellerjevim oživljajočim rastlinskim esenčnim fluidom z zn. „Elsa-fluid“. S tem se poživljuje delavnost kože in kroženje krvi in ojači cel organizem. 12 steklenic tega dobrodejnega domačega sredstva pošlje na vse strani franco za 7 K 32 vin. lekarnar E. V. Feller, Studica, Elsa trg št. 134 (Hrvatsko). Moral bi biti vedno v hiši. Mnogi zdravniki ga priporočajo. Mnogo nad 100.000 zahvalnic. Obenem se lahko naroči Fellerjeve mlo odvajajoče rabarbara kroglice z zn. „Elsa-kroglice“. 6 škatelj franco le 5 K 57 vin. (fe)

Nikakega zobobola

več, nobenih noči brez spanja. „Fides“ lajša bol pri vseh zobeh kakor tudi pri najtrdovrat. revmat. zobnih bolečinah, kjer so odrekli vsa sredstva. Pri reuspehu denar nazaj! Cena K 2.— 3 tube K 5.—, 6 tube K 8.— — Nikake zobe ne boli več. Srečno bese zobe dosežete s XILIS zobno vodo. Takojšnji učinek. Cena K 2, 3 stekl. R. S. KEMNY, Kaschau, poš. pr. 12-Z 42 Ogrsko.

Fran Morolt, Ljubljana, 800
Slovenske vojaške narodne pesmi
za K 1.50 ali K 1.80 se še dobe. Po pošti 20 v več. **Najlepše darilo!**

Trgovsko

pomočnica

dobro prodajalko, sprejme JOS. ERRATH, trgovina mešanega blaga v Mokronogu, Dolenjsko.

Služkinja

koja je dobra kuharica, zmožna za vsako gospodinjstvo delo, pa tudi pridna, varčna, vestna in malobesedna, se sprejme takoj ali tudi pozneje. — Pismene ponudbe in podatke o dosedanjem službo, vanju in zahtevi plače na upravnništvo Slovenca pod „Služkinja 1588“.

Kneza Auersperga
termalno kopališče
Toplice na Kranjskem
Železniška postaja Straža—Toplice.
Sezija od 1. maja do 1. oktobra.
Bogati radioakt. vreli 37° naravne toplote. Odlično učinkujejo pri revmih, irganju, nevralgijah (ischias), ekscudatih itd. Kabine, separatne kabine, močvirne kopeli, elektroterapija, masaža.
Lepa lega. Gozdov bogata okolica.
Sobe za tuje. Restavracija.
Prospekte in pojasnila daje brezplačno
1085 **kopališko ravnateljstvo.**

2 konja
sta napredaj.
Eden je žrebec, drugi plemenska kobilica. Ogledata se lahko: Poljanska cesta št. 42, Ljubljana. 1610

Po Najvišjem pooblaščenju Hied. **32. c. kr. državna loterija**

za vojnokrbstvene dobrodelne namene.

Ta denarna loterija ima

21.146 dobikov v gotovem denarju v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobiček znaša 200.000 kron.

Žrebanje bo javno na Dunaju dne 26. julija 1917.

Srečka stane 4 krolei - Srečka stane 4 krolei!

Srečke se dobivajo pri oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zolamistrasse 5, po loterijah, trafikah, pri davčnih poštah, brzojavnikih in železniških uradih, pri menjalnicah itd. Igralni načrti za kupce srečk zastoj. Srečke se polijajo poštne prosto.

Od c. kr. generalnega ravnateljstva drž. loterije (oddetek za dobrodelno loterijo). 1575

Prodaja se več novih

kmetijskih strojev

slovite tovarne „Umrath“ kakor mlatilnice, vrtila (gepelni), samoreznice, čistilnik, mlina za grozdje, stiskalnice za vino, travniške brane in drugi poljedelski stroji.

Franc Hitti, Ljubljana, Martinova c. 2.

Kupi se takoj

elektr. motor

s 3. konj. silami, 110 volti za enakomerni tok. Ponudbe pod **Motor 300** na upravo „Slovenca“

Učiteljica

iz boljše rodbine s šolskimi izpiti v italijanskem jeziku, zmožna tudi nemščine in slovenščine v govoru, želi priti h kakoli boljši družini kot vzgojiteljica, event. kot učiteljica. — Kje pove upravnništvo „Slovenca“ pod št. 1589.

Poziv!

Na binkočno soboto dopoldne mi je padlo iz knjižice v trgovini Perko v Višnjigori pri velikem navalu prodaje moke okoli 500 kron denarja. Ker sumim nekoga, da je denar pobral, ga prosim, da mi ga takoj vrne proti primerni nagradi. **Matija Perušek**, posestnik in kovaški mojster, Višnja gora št. 75. 1607

Kupim dobro ohranjeno

žensko kolo.

Ponudbe se prosijo na upravnništvo „Slovenca“ pod „Žensko kolo“ 1591.

Zahvala.

Povodom prebridke izgube našega preljubljenega, nepozabnega, edinega sina, brata

Hermana Tschamernika

stud. jur. in poročnik v rez. pešp. 17. odl. s srebr. i. in bron. svet.

ki je v zvestem izpolnjevanju svojih dolžnosti našel 19. junija prezdognji grob, izrekamo tem potom vsem, ki so z nami sočuvstvovali, presrečno zahvalo.

Lukovica, 2. julija 1917.

Globoke žaluječi ostali.

OBJAVA.

Za dobo 5 let, počenši s 17. decembrom 1917, se daje proti plačilu celokupne pogojene zakupnine v **najem samolastno**

LOVIŠČE

upravičencev iz Boh. Bistrice »planina na VOGLU« v približnem obsegu 1300 johov.

V lovišču, katero leži nad Bohinjskim jezerom, obdano od lovišča verskega zaklada, je dosti divjih koz, ruševcev, divjih petelinov, srnjakov in zajcev.

Pismene ponudbe z varščino 400 K se sprejemajo do 15. avgusta 1917.

Ponudbe sprejema in potrebne informacije daje **Jožef Arh** vulgo **Ulčnik**, načelnik planinskega odseka v Boh. Bistrici. 1608

Franc Januš naznanja v svojem in v imenu svojih otrok **Anice, Francita, Ivanke, Petke in Alenčice** pretresujočo vest, da je njegova iskrenoljubljena soproga, dobra mamica, hčerka, sestra in svakinja, gospa

Ivanka Januš roj. Janežič

po kratki in mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti v starosti 32 let, danes dne 1. julija v 9. uri dopol. mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajnice se vrši v torek dne 3. junija ob 9. uri dopoldne na tukajšnje farno pokopališče.

Blago pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin!

Domžale, dne 1. julija 1917.

1612

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš iskreno ljubljani sin in brat gospod

ERNEST HALLER

poddesetnik pri nekem topničarskem polku

27. junija v Kraljevem gradu v 21 letu po mučni bolezni, previden s sv. zakramenti mirno in vdano v Gospodu izdihnil svojo junaško dušo.

Preblagega pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin!

Maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi v Radečah. Počivaj v miru!

V RADEČAH, 28. junija 1917.

Ivan Haller,
trgovec, oče.

Franciška
mati.

Ivan, c. in kr. ognjičar, **Leopold**, praporščak (oba na bojnem polju) in **Oton**, bratje.

Valerija, Pavla, Mici in Olga, sestre.